

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. | Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre . 7 frt — kr. | Egy hóra . 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

A szeretet szava.

— Szeged, szept. 10.

A hercegprimás pásztorlevele méltó föltűnést kelt országszerte, mert ami meg van írva benne a béke nemes hangján, félő, az alkalmas arra, hogy fölidézze a harcot. Az ékesszavu főpap, ki a koronázási jubileumkor haszseretettől lángoló szóközi remekével könyvet facsart a felség szemeiből, most mintha célzatosan keresné a katolikus érzékenységet izgató kifejezéseket, épen a türelem, a szeretet szavaival korbácsolhatja föl a háborgó vallásos fogalmakat, és ha annak bizonyításával, hogy támadva van az egyház, csillapítani lehetne a kedélyeket, a remek érvelésből még azt is elhihetnénk, hogy a béke az, amit a hercegprimás pásztorlevele eredményezni fog.

Szörnyűségnek mondja a primás a Komáromban történeteket, harciasnak az ottani hangulatot, az „institucziót látja megtámadottnak”, Tisza Kálmán jubileumát politikai ünnepélynek nevezi s „máglyát gyújtottak” ugymond, míg mi a szikrákat oltogattuk.

A főpásztor e fölfogásának igazán alig lehetne az indító okát meglelni. Ő maga mondja: „a nemzetiségek nyugtalanok s most már a felekezetek is egymásnak essenek?” és ő maga még is a harcot érleli, mikor a szeretet melegével akar megjeleníteni.

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

A magyar tengerpart.

I.

Régi utleirnokok komoly tradíciójához képest ott kellene kezdeni a dolgot, hogy hány óra és hány perczkor ült föl az ember a vasutra s hányadik számú hordár adta fel a bőrös táskáit. Az én táskám alig lévén nagyobb egy meghizott nyulnál, könnyen át lehet ugrani innen egy kis kitéréssel. Ez a kitérő a Szeged-Rókus állomás.

Csodálatos, hogy néha az emberek egy heti járőföldre elmennek hazulról, hogy valami kis eredetiséget lássanak. Pedig ott van előttük, falusi vendégfogadónál ország-hírű eredetiség számba menne, amit a Szeged-Rókus vendéglője produkál.

Vacsoraidő tájban volt, mikor odaértem s felszólítottam azt az urat, akinek az éhezők ellátása hivatalos teendői közé tartozik, hogy adjon sört.

- Sört — mondá csodálkozva.
- Persze.
- Milyent?
- Pohárban.
- Hm. Pohárban. Az nincs.

Hiszen a református püspöktől nem várta azt senki, hogy mikor egyháza főgondnokának jubileumi ünnepén a lefolyt idő történetéről tesz jelentést, a legaktuálisabb, egyházára nézve elég fontos vallási kérdéstről ne nyilatkozzék. Nem várhatta a hercegprimás sem azt, hogy majd Papp Gábor a katolikusok álláspontjára fog ebben a kérdésben helyezkedni. Mi hát az, ami annyira meglepő, annyira máglyagyújtó a református püspök jelentésében, melyhez tulajdonképen még a nyilvánosságnak sem lett volna köze, ha véletlenül a Tisza Kálmán jubileumával össze nem esik.

Semmi. Annyira semmi, hogy mikor a hivatalos és félhivatalos sajtó már nyilatkozott és kijelentette volt, hogy a komáromi ünnepségnek politikai jelentőséget tulajdonítani nem lehet, — akkor a hercegprimás nem a sértő jelentés lényegével, tartalmával vagy kifejezéseivel foglalkozik az előtt a hírlapíró előtt, ki őt e végett fölkereste, hanem abban lát sérelmet, ami csak az ő emelkedett, magas gondolkozása mellett érthető, hogy azon a gyűlésen milyen hang uralkodott.

Nagy hullámokat vernek országszerte a Komáromban történetek. Ezt mondja a hercegprimás és hivatkozik azoknak leveleire, akik kezdettől fogva a türelmetlenség szempontjából fogták föl a kérdést, de nem hivatkozik és nem hivatkozhatik az ország nagy ka-

tholikus közönségére, mely fölfogásában szabadelvű, célzataiban békés, türelmes és testvéries.

Az egész mozgalom, mint maga a hercegprimás is elősmeri, egy országos törvény megváltoztatása vagy föntartása körül forog. Az 1868-ik évi törvény alkotásakor már kimerítő vita volt a most fölmerült kérdések fölött, a többség akkor látszólag általános megnyugvásra oldotta meg a most viszályt okozó kérdéseket. Azok a dogmatikus ellenvetések, melyek a katolikus alsó papság lelkét csak pár év óta gyötrik, nem ujak és ha mindjárt joggal követelhetik is a maguk igazait, vajjon idején való dolog-e most ezeket a dolgokat ily módon bolygatni és ép annak a hazafias főpapnak, aki lelke mélyéből sajnálja, hogy a „nemzetiségek nyugtalanok s most már a felekezetek is egymásnak essenek?”

Igy fogva föl, nagyon sok ellenmondás van a hercegprimás nyilatkozataiban, különösen ha azt tekintjük, hogy ő a békét és türelmet hirdeti, de az ellenkezőt idézi föl, mihelyt az egyház institucziójának veszélyeztettségéről beszél, mert azt az institucziót nemcsak a papok akarják föntartani, ahhoz ragaszkodik minden igaz hive az egyháznak.

A primás kétségkívül hazafias érzéssel van eltelve, de nem szabad föltételezni ellenfeleiről, hogy azok kevésbé

Szeliden, mint a hattyudal utolsó akkordja szállongott szét a teremben a válasz:

— Kenyér.

A jóra való Succi után, aki arca verejtékével nem eszi kenyérét, valószínűleg ez a legjobb módja annak, hogy mint lehetne koplalásra szorítani szelided kényszereszközök által az egész világot.

Innen aztán el lehet mindjárt menni a tengerszélre, közbehagyva Horvátországot, ahol a magyar szó minden árkeleten alul van s az országon átfutó idegen előtt ugy tetszik, hogy csak a magyar államvasut kalauzaiban él. De még ezek is utána tesszik horvátul, hogy mit mondtak előbb a hivatalos nyelven. A zágrábi új állomáson elfordult a bécsi kollegák egyenruhájában pompázó császárszakállas rendőr a magyar szóra s csak a németet mutatkozott hajlandónak megérteni. Az új állomás különben nagy és ügyes épület. Van benne egy terem, a fogadó, amely sokkal magasabb, mint a milyen széles és hoszu s a forgalom növekedtével valószínűleg oldalt szokták fektetni, hogy többen férjenek el benne, különben itt sem értenek, vagy nem akarnak magyarul érteni, ami mindenestre kellemes benyomást tesz az emberre.

S gondolkozva nézegette az árnyékát, amelyet a petróleumlámpák a fehér asztalra vetettek.

— Hát akkor adjon üvegben.

— Az ám — szólt csendesesen. — Persze üvegben. De olyan sincsen.

— Nincsen?

— Nincs bizony kérem. Volt ugyan egy üveggel, de azt az előbb megitták.

Boldog halandók lehettek, akiknek ez az utolsó jutott.

Italügyi kérdéseinket így kellő körültekintéssel elintéztvén, diplomáciai jegyzék-váltást kezdtem indítani bizonyos ételneműek rekvirálása végett. Azonban ezen is hamar tustünk.

— Hát valami étel — szóltam odavetőleg.

A férfiú némi komolysággal felelt, miközben bánatos mosoly játszadozott az arcán.

— Étél — süttetni most már bajos, mert a vonat . . .

— Hamarabb elindul.

— Igen.

— Olyant adjon, a melyik készen van.

— Készen . . .

— Persze. Mi van készen?

hazafiasak és ha ő békét akar, nem kell minden áron azt hinnie, hogy a tuloldalalon háborút kívánnak.

A hercegprimás nyilatkozataira és pástorlevelére nem lehet elég indokot találni a komáromi eseményekben, mert azok természetes hangjai voltak a főrendiházban megadott akkordnak, és mert a hercegprimás mondotta, hogy „aki az állam javát komolyan akarja, az nem kívánhatja a vallásháborút“, bizonyára le fogja csillapítani annak az interviewnek hatását, melylyel az első föllobbanásban talán nehéz volt előre számot vetni.

Kitüntetés. Ő felsége Badl Ignác, a krapina-tepiczi fürdő társtulajdonosa és igazgatójának, közhasznú tevékenysége elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Egyetemi tanárok kinevezése. Ő felsége dr. Réczey Imre rendkívüli tanári cím és jelleggel főruházott budapesti egyetemi magántanárt ugyanazon egyetemen a sebészet nyilvános rendes tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte, dr. Narvát Imre budapesti egyetemi címzetes rendkívüli tanárnak pedig az egyetemi rendes tanári címet és jellegét adományozta.

A Tisza homokkapui ellen.

— Félmillió mederrendezési munka. —
(Saját tudósítónktól).

Ami a hazának a vaskapuja, az a mi Tiszánknak a homokzátonyai, melyek ép úgy utjában vannak kis vizállás idején a gőzhajózásnak, sőt minden egyéb jelentékenyebb víziközlekedésnek, mint az Aldunának az ő vasszikkái, miket most robbantgat a tudomány és a dinamit.

S nagyon érdekes krónikája az a folyamszabályozási történetnek, hogy csaknem egyidejűleg folyik a dunai vaskapu szabályozásával a Tisza homokzátonyainak megsemmisítési munkája itt Szeged fölött, ahol a Maros találkozik a Tiszával. Ahogy a vízből kinőtt kőszirtekkel elbánnik odalent az Aldunán a dinamit, úgy pusztítják az utból a mederkotró gőzgép szörnyetegek a Tisza

Innen aztán már pöfögve, elővigyázatos lassúsággal indul meg a gyorsvonat, hogy hosszú alagutakon, vad meredélyek szélén felérjen a Karszt tetejére. Regényes ut ez s a mellett veszélyes is. A Karszt kopár hegytetőin gyakran dühöng a Bóra s a heves északi szél már megtette azt a mulatságot, hogy lefujta a vágányokról a haladó vonatot a völgybe s ugyanakkor a fiumei állomásról a hegyek közé felsiető segélymozdonyról lefujta a gépészt, aki szétroncsolt testtel halva maradt a völgy fenekén, kedélyes szellőcske s igen örülök, hogy nem volt hozzá szerencsém.

A vonat fenn gázol a kopár tetőkön éppen, mikor a hajnal első pirkadásával hirtelen széles területek lesznek láthatók az aljban, lapos síkok, amelyek előbb feketéknek látszanak, azután fehérré válnak, helylyel-közzel kékes zománczban: a tenger így a tetőről nézve, a borulatos éj csalóka világosságánál olyan, mintha kékítőntöttek volna egy nagy tál tejfelen végig. Jó két órába telik, míg itt, a Karszt egymásra tornyosuló sziklái leereszkedik a vonat Fiuméhez. Meredek helyekre van lerakva a vágány. A négy csatlós mozdonyok, amelyek a síkon száz kocsit elhuznak, ketten nagy

elhatalmasodott homokkapuit, melyek már a folytonos újabb és újabb lerakódások folytán teljesen utját állták a hajóknak.

Egyidejűleg folyik tehát Magyarország két hatalmas folyóján a legnagyobb meder-szabályozási mű, amit az ország területén valaha végeztek.

A munka óriási telepe az, amit ma a mi felső Tiszánk képe nyújt nyulánk arbóczu, széles, öblös hasu hatalmas hajóival, melyek terméskövel rakottan himbálóznak lassan-lassan lefelé; emeletmagas tornyos kotrógépeivel, melyeknek füstje bele omlik a folyó fölötti tiszta levegőbe, és zakatolnak, lármával; aztán a meghunyászkodott nyári alacsony vízből kiemelkedő, hosszú körívben fölfelé a Maros torkolatig futó kőgátjaival, miken száz meg száz izmos kéz dolgozik feltürt ingujban; a munka harmonikus zaja szűrődik el messze a partokon, ahol a supprek fűrészelnek, faragnak, rikkantanak és dalolnak.

Jönnek hajók hasig elmerülve a folyó medre közepén, nehogy a még ki nem munkált zátonyban főnakadjanak rengeteg terméskő-rakományokkal. A tiszai vasuti pályaudvarnál, a bova vonatok szállítják a követ mindenféle bányából, rakodnak meg és onnét usznak fölfelé az óriási építéshez, melynek szintere 3 kilométer nagyságban mutatja a lázas, fáradhatatlan munkát.

A szakemberek nagy sikereket várnak a Maros-torok rendezésétől.

Első sorban várják itt a hajózásnak teljes fölzsabadulását azzal, hogy homokzátonyok képződését a hatalmas beépítések által egyszersmindenkorra megakadályozzák azon a közel 4 kilométer hosszú mederben, ahol a Maros hordalékából évenként valóságos homokkapuk épültek a közlekedés útjában.

Másodszor ezzel a mederrendezéssel elejét fogják venni a Tisza és a Maros találkozásával által gyakran bekövetkezni szokott viztorlódásoknak, amelyek gyakran veszedelemmel fenyegetik Szeged partjait.

A nagyszabású mederrendezési munkát a szegedi folyammérnökség, mely a Tisza-szabályozásnál elsőrangú szerepet visz —

erőlködéssel tolnak itt fel a hegyre tizenhatot.

A vonat útja különben a városon megy át. Hol a házak emeletje mellett fut el, hogy csaknem berepülnek a kocsiba a szárítás végett olasz módszer szerint az utcái ablakokba aggatott fehérneműek, hol pedig a fő-utcák valamelyikén vág keresztül, amelyet ilyenkor elrekesztenek. A városon első tekintetre meglátszik a déli építkezések összevisszasága. Az óváros régi, komor, hegynek menő utcái oly szűkek, hogy nem mehet el bennük egymás mellett három ember. Az épületek simára bevakolva s mintha ablakok nélkül készültek volna. Azokat aztán minden lakó ott verhetne a falon, ahol neki tetszett. Az új-város fényes palotasorainál azonban sokkal érdekesebb ez az ódon rész, a keskeny és magas házak veres cseréptetőikkel, amelyek szorosan egymáshoz vannak vakolva, hogy le ne fujhassa a Bóra, a benne pezsgő hamisítatlan olasz étellel, az apró, sötét boltokkal, osteriákkal, amelyekben mindig ül egy-két tengeri naplopó. Ezeknél az embereknél a déli ruházódás riktó színei elvesztek már egészen, a Quarnero népe, a szigetlakók, a

házilag végezi a saját terve szerint, saját felügyelete alatt.

Egy fiatal technikus, aki szakavatottságának s talentumának a folyamszabályozási munkáknál már számos jelét adta: Káló Gyula kir. mérnök a művezetője az óriási építkezésnek, mely július eleje óta folyik a Tiszán.

A mederrendezési munka két hatalmas építményből áll.

Az egyik a hajózási csatorna, mely a Tisza-mederben kőgátakkal szegélyezve épül mindkét part vonalán. A meder-csatorna kőgátjai mindkét part mentén 3—3 kilométer hosszban a Maros-toroktól le a Fodor-féle gőzmalomig épül bele a folyóba.

A másik építmény: a vizosztó vezérmű. Ez egy hatalmas kőgát, mely a Maros és Tisza összeszőgelésétől kezdődik és 2500 folyó méter hosszban belenyulik a Tisza-mederbe. Ez a kőgát választja majd el a Tisza vizét a Maros beömlő vizétől mélyen bent a Tisza-mederben is és így véteik eleje itt a vizek sebes összeütközésének.

A hajózási csatorna fogja a közel jövőben meggátolni a nagy esésű Maros folyó homok-hordalékának Szeged fölött és Szeged partjainál való lerakódását. A folyó vizét összeszorító mély kőgátas csatornában sokkal nagyobb lesz a víz sebje, oly nagy, mely játszva viszi tova innét a Maros homok-hordalékát, ami eddig lerakodva zátonyokat képezett a hajózás előtt.

És azután itt a csatornás, mélyített mederben, honnét a homokkapukat a kotrógépekkel távolítják el — ezentúl a közhajózás minden vizállásnál biztosítva lesz.

A vizosztó vezérmű pedig árvizek alkalmával kedvezőbb vízfolyást biztosít. Azonban csak a Maros fenekének teljes kiegyenlítése után fognak határozni a fölött, hogy a general-terv betartassék-e vagy módosíttassék.

Már imponálón domborodnak ki az építmények körvonalai. A meder-csatorna kőgátjainak félig-meddig kész kőfalai mintegy

dalmát, az olasz, mind egyforma szép bakancsban jár és kék vászonba öltözködik. Hanem a nyelvek összekeveredése áll, a kikötő tele van hajóval, horvát, dán, angol, franczia, német, gráner, dalmata mind beszél, de magyar szavat nem igen lehet hallani a magyar kikötő városban.

Az új város azon a helyen fekszik, a hol valaha a régi vár állott. Egyes helyeken még megmaradtak a kapui átjárók gyanánt s a mohos, faragott köveken méltósággal terpeszkedik még most is a kétfejű sas. Ebből a derék madárból van még néhány Fiumében: a szinhorvát Jellasich-ezred kaszárnyája tetejére vasból van építve egy ilyen nagy fekete állat, ha eleven volna, elbirná vinni az egész laktanyát. Ezenfelül a város czimere is kétfejű sas, amely azonban a két fejével egy irányba néz. Ez van kivésve a Giardino Publice kőportáléjára is. A népkert remek készség, amelyben szabadon tenyészik a ciprus, a pálma, amelyek fölött czédrusok hajtogatják szálás sudarait. Ez már a modern városban épült. A belterülete Fiumének egészen világvárosias, új és nagy épületek, szép utcák, sok apró hid a Fiumarán, mely a horvát Susukkal köti össze.

két kilométer hosszban emelkednek ki a vízből a jobb- és balparton 160 folyóméter távolságban egymástól. Ugyanis ilyen széles lesz a meder-csatorna.

A meder fölött fekszenek zakatolva a kotróhajók: a „Duna“, „Maros“ és a „Körös“, melyek naponként 3000 köbméter iszap-homokot ásnak ki a folyam mélyéből, lerakva azt a sárhajókba, melyeket azután kis, de erős propeller-gőzösök szállítanak ki az ártérbe. (Amely ezelőtt szintén meder volt, de amely a kőgátak által most elvágtatik az anyamedertől.)

A „Duna“ és a „Maros“ kotrógépek a szeszgyár fölött dolgoznak, egymással szemben, míg a „Körös“ lejjebb ássa a medret. A három kotrógép a munka kezdetétől a mai napig 130,000 köbméter iszap-homokot szedett föl a mederből az épülő csatorna vonalán.

A kőmunkások is hatalmas erővel dolgoznak. Naponként 600 köbméter kő építetik be. Eddig 20,000 köbméter kő használtatott föl az építményeknél.

Az összes közsükséglet 60,000 köbméter.

A Tisza medrében épülő két kőgát (párhuzamos mű) ugyszólván teljesen készen áll. Ezeknek a partokba való bekötésén a kubikosok (számszerint 160 ember) szakadatlanul dolgoznak.

Az innenső kőgátnak egyik sarka a maros-toroknál, a másik lent a Fedor-féle gőzmalommal szemben köttetik be.

És itt megemlítjük, hogy az ujszegedi vedresházi ármentesítő társulatnak a rözsegátja fölött észlelhető (lapunkban is említett) kisebb partcsuszamlások tagadhatatlanul az összeszorított víz nagyobb sebjeinek következményei és bár ez az állapot semmikép sem veszélyes, teljes megnyugtatásra két kotrógép által kimunkált összes anyag a nevezett társulat itteni védvonalának megerősítésére deponáltatik.

A legnagyobb munkaerő a jobb parton a gyártelep és Fedor-féle gőzmalom közötti szakaszon van alkalmazva. Itt naponként 15 hajó kőrákománya építte-

A Via dei Corso a fő-utca s egyuttal sétálóhelye az elegáns közönségnek. Ez a darab modern, új és tiszta, az óváros sok helyen szemetes, omlatag, ódon, érdekes és halszaga.

Tömörkény.

Sybill.

Elbeszélés.

— Irta: Thury Zoltán. —

(Folytatás.)

A falakról köröskörül leomlott a vakolat, eléhezett öreg kutyák kóboroltak az udvarban, hol az utolsó szögletet is elverte a burján, míg fönna zsindejfődelet ha egyszer-egyszer megrázta a szél, csak úgy hulltak le róla a korhadt fadarabok.

III.

Egyszer betoppant hozzá a Géza felesége.

Egy kis nevető asszony, akinek arczára van rajzolva az élet, aki a kontyára vágott piczi kalapjával olyan forma, mint egy bőbitás kaczagó galamb.

Nagy csikorgással nyilott meg előtte az ócska ház kapuja s bambán nézett föl az öreg ember, mikor a tornác elé robogott a

titk be. Az itt alkalmazott munkaerő 150 ember, mind szegediek.

A tizenöt hajón kívül, melyek a vasuton hozott követ (Kissebesről) szállítják, naponként 6 nagy magyar hajó: a villányi, szobbi, bogdányi, kistétényi, sóskuti, biatorbágyi, és aradvidéki bányából folyton teljes rakományval érkezik az építés színhelyére.

Megkezdték ezenkívül a Tóth Ferenc féle hajóépítő telepen létesítendő keresztgát földmunkáját is.

A többi munkálatok teljes erővel való folyamatba vétele bizonyos vizállás emelkedésétől van függővé téve.

A kőgátak közötti hajózási csatorna 200 folyóméter kivételével a közhajózásnak teljesen átadott.

Megjegyezendő itt, hogy daczára a munkatér szétszórtságával járó nehézségeknek, mai napig a közhajózás megakasztva nem lett, bár tavaly ilyenkor a hajózás a zátonyok miatt teljesen szünetelt. Ennek oka az, hogy megtett az építést vezető mérnökség mindent arra nézve, hogy ahol a hajózásnak a legkisebb akadálya volt, az onnét eltávolítottassék.

Remélhetőleg 10-14 nap lefolyásával a hajózási csatorna teljesen átadható a forgalomnak.

Mintegy 50 nagy hajó van utban kőrákománnyal, de Zentánál zátonyra jutottak a hajók a kis vizállás miatt. Ahoz, hogy ezek a hajók fölzsabaduljanak, legalább egy méter áradás kell.

Három vonat érkezik kőrákománnyal naponként a kissebesi bányából a tiszapályaudvarba. Itt azonnal fölmérik, hajókba rakják és így szállítják föl az építés helyszínére.

Átlagosan a kotrásoknál, földmunkánál, kőbeépítésnél és kövezésnél naponként 400 munkás, 60 hajó, 3 nagy kotrógép négy mérnök vezetése alatt dolgozik.

A művezető mérnökön kívül itt dolgoznak: Vigh Dezső, Vinkler és A czél mérnökök.

A munkálat a jelen kis vizállás alatt a kocsis. Régen taposta ilyen két jó ló ezt az udvart.

A kiesi asszony nem várt semmire, hanem felszökdecselet a rozoga lépcsőkön s kétszer is kezet csókolt az öreg urnak.

— Eljöttem, édes apám.

Az öreg fölnézett s valami megcsillant a szemében.

— Ki vagy, leányom?

— Nem ismer, ugy-e? Szegény! Pedig de vágytam magához, édes apám. Jöttem volna, de Géza nem engedett. Azt mondta, hogy olyan régi módi ember, aki senkit sem szeret. Engemet szeretni fog, ugy-e?

— Géza az urad?

— Ő, szeresse őt is. Elszöktem hazulról. Ő Karlsbadban van, mert beteg. Én idejöttem.

Ülj le.

Az asszonyka számost huzott az öreg ur lábai elé s kis beszédes szája el sem hallgatott estig.

— Csunya dolog az tőlem, hogy csak most szöktem el, de nem jöhettem elébb, mert Géza mindig otthon volt s ha elment valahova, magával vitt engem is. Ha ő otthon volt, kérni se mertem arra, hogy jöjünk. Nagyon mérges, telve vannak az ide-

tervezet szerint legpontosabban teljesíthető, mindazonáltal az építés legerősebben legalább egy méterrel nagyobb vizállás mellett lesz folytatható.

A szegedi folyammérnökségnek ez a mederrendezési munka maradandó, sikeres nagy alkotása lesz, mely újabb nagyobb folyam szabályozási tervezet kivitelét fogja maga után vonni.

Azt a jövőbe eső és Szeged vízvédelmi érdekeit oly közel érintő tervet ugyanis, mely már különben régen megérett volna a kivitelre: a tulsó parti, a szeszgyárral szembe eső mederkanyarulat egyenesre szabását, amely újabb mederrendezéssel megszűnnék az árvíz olyan fenyegető hatalommal ostromolni a Szeged homlokát képező védgátakat.

A mederrendezési munkálatokat a minap tekintette meg behatóan Bertalan miniszteri tanácsos és teljes megelégedését és elismerését nemcsak szóval, hanem írásban is kifejezte.

Tisztviselők fizetésének szabályozása.

Szegedi hivatalnokok a képviselőházhoz.

Az igazságügy szolgálatában álló alsóbbfokú tisztviselők kérvényt terjesztenek a képviselőházhoz, melyben a fizetésük szabályozásáról szóló törvényjavaslat s e r e l m e s részeit sorolják föl és ajánlják a törvényhozás figyelmébe.

A beterjesztett törvényjavaslatnak csak azon részeivel foglalkozik ez a kérvény, mely a kisebb fizetésű tisztviselőknek — az irodatiszteknek és irnokoknak — fizetési arányait volna hivatva szabályozni s a szegedi irnokok nagyon is elfogadható módon és elég tüzetesen foglalkoznak azzal a nagy munkával — melyet az országos tisztviselő urak az ő szemeiknek kitörülése czéljából elég könnyelműen összeféreztek.

Szembeötölő módon kimutatják — az igazságügynek már-már agyonanyargatott emezegény napszámait — hogy 15-20 évi szolgálat után ők legnagyobb részben abban a keserves helyzetben szenvedik a szükségletet, a mely helyzetbe őket az évtizedek óta alvó igazságügyi kormány kineveztetésük alkalmával sodorta s hogy az új törvényjavaslat nemcsak mit sem segít kétségbeesett viszonyaikon, sőt tetézi képtelen helyzetüket azon intézke-

gei méreggel. Ha valaki jobbra néz, már ő haragszik, ha balra néz, akkor is haragszik, mindig haragszik. Olyankor olyan piros lesz az arcza, mint a főtt rák és reszket mint a nád, melynek végére jót sühintanak. Egyszer kocsira ültünk, másik kocsira, — van még kettő — s kimentünk a rétre. Magunkkal vittük a babát is. Ő azt mondta, hogy a kék koczkás ruhát adjam rá, én a piros koczkásnak adom az elsősegét, mert az szebb. Letépte a gyermekről a kis ruhácskáját dühében s felém ütött a bottal. Sok baja van az idegeivel.

— Gyermeketek is van? Hány?

Az asszonyka mosolygós arczát elborította a felleg.

— Volt. Elvitte a difteritisz.

— Ad az isten másikat. — Akkor már az öreg ember összegémberegett, ránczos keze az asszonyka haját simogatta s kezdett fölengedni az arcza. Elmondta még egyszer:

— Ad az isten mást.

— Talán.

A kocsis, egy nyalka székely gyerek, a burjános udvarban föl s alá járatta a párolgó lovakat. Szénát és zabot kért az ud-

désével, hogy a most kinevezett irnokokkal őket egy rangsorozatba foglalja.

Ép a legkisebb hivatalnokok azok, kiknek helyzete a tárgyalás alá kerülő törvényjavaslat benyújtását provokálta s épen ezeknek helyzetén van legkevésbé segítve — az aránytalanság e tekintetben olyan óriási, hogy az egyszerű irnok fizetése s a vele egyenlő munkát végző irodatiszt fizetése között, tekintet nélkül az eltöltött szolgálati időre, 300 forint különbség van.

A szolgálati időnek figyelmen kívül hagyása a legnagyobb botlás volna s nem is lehet elképzelni, hogy a törvényhozás a benyújtott javaslatot ezen irányban módosítani ne fogná.

A szegedi kisebb tisztviselők helyesen cselekedtek, hogy igazságos ügyeket a törvényhozás figyelmébe ajánlják és megérdemlik, hogy jogos kívánságuk támogatásban részesüljön.

A városi költségvetés.

Pénzügyi bizottsági ülés.

Szeged, szept. 10.

(Harmadik nap.)

A pénzügyi bizottság ma délután folytatta a költségvetés kiadási tételeinek tárgyalását.

Az ülésről a következő tudósítást adjuk:

Elnök: dr. Lázár György h. polgármester.

Előadó: Fajka János főszámvevő.

Jegyző: dr. Zámbo György.

Jelen voltak az ülésen: dr. Tóth Pál főjegyző, László Gyula, Pálffy Viktor tanácsnokok, Tóth Mihály főmérnök, Fodor István, Kulinyi Zsigmond, Obláth Lipót, dr. Polgár Sándor, dr. Rósa Izsó, dr. Szivessy László, Wagner Károly, Wagner Gyula pénzügyi biz. tagok.

Kiadásokul előirányoztatott:

Erdők kezelésére és közkertekre 12 tétel alatt 31,038 frt.

A faiskola fönntartásánál Wagner Károly indítványozza, hogy a fatenyésztést illető intézkedések alól Mayer Miklós főkertész fölmentessék és a fatenyésztés hozzáértő emberre bizassék, mert a mostani állapot a közérdek kára nélkül fönnt nem tartható.

varostól. Az csak a fejét rázta s a tornác felé mutatott.

— Ott kérjen kend.

A kocsis elhelyezte az állatait s levett kalappal állott meg a tornác előtt.

— Mindjárt, mindjárt — biztatta az öreg Bokrossi és nagy zavarba jött. — Eredj csak a lovakhoz, mindjárt küldök. Ne hagyd magukra az állatokat, összerugják egymást.

— Ne tessék félni.

— Eredj, eredj.

A kocsis elment. Az asszonyka biztatva, gyermeke, ártatlan mosolygással nézett föl a megzavarodott emberre.

— Nincs zabod, ugy-e, édes apám?

— Az, az bizony nincs.

— És pénzed sincs?

Az öreg fölvetette a fejét s lobbot vetett benne a Bokrossi büszkeség utolsó szikrája.

— Van!

Az asszonyka a térdére fektette szöke fejét s a szemébe nézett. Hízolgően, gyöngéden és őszintén beszélt tovább.

— Nincs, édes apám. Tudom én azt jól. Hoztam hát pénzt is. Azt hiszem, hogy haragszol reám, ha nem veszed el még az

Dr. Lázár György megjegyzi, hogy ez a kérdés a bevételek cziménél is szóba hoztatván, ő már jelentést tett a tanácsnak és az intézkedni fog a faiskola állapotának megvizsgálására.

A bizottság ezt tudomásul veszi.

A parkok költségeinél Fajka János főszámvevő előterjeszti, hogy a korcsolyató kitisztítására a mérnökség 2000 frt költséget irányzott elő és hogy a víz kiszivattyuzása és a meder kitisztítása e költség nélkül meg nem oldható.

A bizottság, miután ez a segítség csak időleges volna, nem szavazza meg a 2000 frtot, ellenben a tó felületén képződő hínárnak évenként kétszer leendő eltávolítására 200 frtot irányoz elő.

Kövezetvám kezelésére 380 frt,
Kövezetek építésére 25,000 frt.

Obláth Lipót megújítja azon indítványát, hogy az egész belváros kövezetének kiépítésére készítsessék terv.

Nem helyesli a jelenlegi rendszert, hogy a kövezésekért semmitéle jótállás nem vállaltatik és a kiépített kövezések a legrövidebb idő alatt elpusztulnak. Jövőre úgy kívánja a kövezések kiadását, hogy a vállalkozó tiz évi jótállást viseljen.

Tóth Mihály főmérnök megjegyzi, hogy az a rendszer a régi anyaggal való átkövezéseknél nem alkalmazható.

Kulinyi Zsigmond kéri, fejezze ki a bizottság azt a kívánságát, hogy az oroszlan-utca a jövő év folyamában okvetlenül kiköveztessek.

Dr. Rósa Izsó szerint kétségtelen, hogy üdvös volna az utcák egyszerre való kikövezése, de nagy nehézség, hogy ezt meg kell előzni a feltöltésnek és csatornázásnak, amire több pénz kell az Obláth által hozzávetőleg említett félmilliónál. Véleménye szerint ez különben elvi nehézségbe is ütközik, mert a miniszter arra hivatkoznék, hogy a kövezetvám 80—90,000 frt évi jövedelmét fordítsa a város nagyobb mérvű kövezésekre.

Azt indítványozza egyébiránt, hogy a kövezésekre számvevőileg előirányzott összeget ne fixirozza a bizottság és majd csak én kezemből se. Te add oda a Ferkónak. Jó lesz?

Kis kagylós tárczájából néhány apró bankót szedett elő s olyan alázatosan kért, hogy majdnem könnyezett a szeme.

— Vedd el, édes jó apám.

Az öreg egy kicsit gondolkozott, s aztán mosolyogva nyult a pénz után.

— Nem volt ez mindig így, leányom — mondta azután s száraz arczán végig folyt a köny. — Nagyot buktam, lányom. Megvert az isten.

Az asszonyka odasimult hozzá s fehér kendőjével törülgette meg az arczát és a szemeit. Bársonyos kis kezeivel fölcsimította homlokáról az ősz haját. Az öreg ember sok mindent gondolhatott egy percz alatt. Egyszerre magához ölelte a kis bóbítás galambot, száraz ajkaival összecsókolta még a ruháját is, s fölszakadt kebléből egy hosszú, nehéz sóhajtás, mely nagyon régen nyomta már a mellét és sirásában el-el fulladva mondta:

— Édes leányom, jó hogy ide jöttél. Érzem, hogy már megbolondultam volna.

(Folytatása köv.)

a kiadási tételek letárgyalása után állapítottassék meg végleg a kövezésekre előirányozandó összeg.

Obláth Lipót megjegyzi, hogy elvi nehézség nincs, mert a város kövezetvám-jövedelmének hovaforvitása tekintetében már tisztázva van a kérdés az által, hogy a jövedelemből a kir. biztosság idejében épült kövezetekre fordított kölcsönök kamatai is fedeztetnek.

Wagner Károly a temetőkhöz vezető utak fokozatos kiépítését kívánja.

A bizottság elfogadja Obláth indítványának azon részét, hogy az új kövezések kiépítése tiz évi jótállás föltételével adassék ki a vállalkozóknak és azt is, hogy a belvárosi utcák egyszerre való kikövezésére tétessék előterjesztés.

A bizottság elfogadja még Kulinyi Zsigmond indítványát az oroszlan-utca kikövezésére, Wagner Károly és végre dr. Rósa Izsó indítványát, hogy a tétel függőben hagyassék a kiadási tételek előirányzásáig.

Kövezetek javítására 7380 frt.

Kulinyi Zsigmond fölmliti itt a nagykörut kövezetének járhatatlan állapotát, ennek az utnak átkövezésére azonban a bizottság nem talált fedezetet.

Csatornák építésére irányoz elő a főszámvevő 6000 frtot.

Ez a tétel is függőben hagyatik.

Csatornák javítására 509 frt — kr.
Átjárókra 3077 frt — kr.

Járdákra, melyeknek költsége megtérül 3000 frt — kr.

Telkek kisajátítására belterületen 462 frt 50 kr.

Közdök és adózási költségekre, négy tétel alatt 72,548 frt — kr.

Szenvedő tőkék és kamatokra, négy tétel alatt 308,132 frt — kr.

Obláth Lipót indítványozza, hogy a különféle alapoktól kölcsönvett összegek konvertáltassanak.

A bizottság ezt az indítványt elfogadja.

Adóleírásokra 3355 frt — kr.

A pénzügyi bizottság hétfőn d. u. 4 órakor folytatja tanácskozásait.

Ujdonságok.

— szept. 10.

Tájékoztató.

Szept. 16. Közigazgatási bizottság ülése d. u. 4 órakor.

Szept. 17. Ujczok táncvizgalma a Bálónál.

Szept. 17. A fazekas-íjok táncmulatsága Szécsi Jakab vendéglő helyiségében.

Szept. 18. A sövényháza-szegedi árm. társulat választmányi ülése d. e. 10 órakor (széképület).

Szept. 26. Városi közgyűlés.

— A Kossuth-ünnep. A legnagyobb magyarnak országos ünneplésére vonatkozólag a fővárosi intézőbizottságtól a következő sorokat vettük: A Kossuth-ünnep budapesti intézőbizottságához a vidékről számos levél érkezik, melyekben a vidék hazafias polgárai az iránt kérnek fölvilágosítást, mily irányban rendezzék vidéken a Kossuth-ünnepeket. A bizottság magántudósítások helyett a következő értesítést adja ki:

Kívánatos, hogy az összes törvényhatóságok, városok és községek üdvözlő iratot küldjenek hazánk legnagyobb fiához. Születése napja 80 ik évfordulója alkalmával 64 törvényhatóság üdvözölte őt s az ezekre adott válaszából nyilvánvaló, hogy tisztele-

tünk és szeretetünk nyilvánulásának ezen módja előtte kedves. Kívánatos, hogy mindazon törvényhatóságok, városok és községek, testületek és egyesületek, amelyek még nem tették meg Kossuth Lajost díszpolgárunknak, tiszteletbeli, illetőleg dísztagjuknak megválaszszák.

Kívánatos, hogy minden város és község valamely főterét, vagy főutcáját — amennyiben ez még nem történt — Kossuth Lajosnak nevével nevezze el.

Mint hogy az intézőbizottság egyik főcélja az, hogy mivel Kossuth Lajos, ugynevezett nemzeti ajándékot nem hajlandó elfogadni, egy országos Kossuth-alapítványt gyűjtson, amelynek rendeltetési célját meghatározni Kossuth Lajosnak lesz följárnia; kívánatos, hogy midőn országos ez a ritka jelentőségű napot ünneplik, az örvendetes évforduló alkalmából a lehető legszélesebb körre kiterjedő gyűjtés történjék és ennek eredménye a bizottsághoz (Harisbazar I. em.) küldessék be. A bizottság a begyűlt adományokat hirlapilag — vagy az adakozó fél kívánságára magánleveleken — nyugtázni fogja s egy pénzintézetet kér föl a pénz kezelésére.

Ezekenkivül minden törvényhatóság, város, község és testület a maga körülményeihez képest állapítsa meg az ünnepek módjait; de megvagyunk róla győződve, hogy ezen ünnepek csupán a fentebbiek figyelembevételével lesznek emlékeztetők, maradandók.

Ebből legalább Szeged város magyar hatósága is megtudja: mit kellene tennie. Ámbár a német Temesvár enélkül is tudta, mert érezte: mivel tartozik a nemzet Kossuth Lajosnak.

— **Desseffy püspök aradi utja.** Desseffy Sándor csanádi püspök ünnepélyes fogadása iránt a kellő intézkedések már a napokban megtörténtek Aradon. A fogadó bizottság Fábian főispán elnöke alatt fog bevonulni.

— **Iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszéki ülés a hó 12-én délután 4 órakor a városi széképület bizottsági termében rendkívüli ülést tart Kovács Albert kir. tanácsos iskolaszéki elnök elnöke alatt. Az ülés fő tárgyát a polgári fiú iskola I. osztályának párhuzamosítása fogja képezni.

— **Kossuth és a városok.** Említettük azt a szégyenletes dolgot, hogy 39 gyásmagyarika megakadályozta Nagyváradon Kossuth Lajosnak díszpolgárrá való választását. Mikor ez a rut mozgalom a különben hazafias városban megindult, dr. Kálmán József városi képviselő táviratban tudakozódott Helfy Ignácznál, hogy mely magyar városok választották meg Magyarorszag újjászületésének megteremtőjét díszpolgárrá? Helfy a következő táviratban válaszolt: „Budapestet kivéve majdnem minden nevezetes város megválasztotta: Kassa, Arad, Debreczen, Szabadka, H.M. Vársárhely, Eperjes, Pécs, Miskolcz, Székesfehérvár, Maros-Vásárhely stb. Szégyen habozni, díszpolgárrá tenni azt, aki mindnyájunkat polgárrá tett és épen az általa Birminghamnak elnevezett Nagyvárad habozik? Nem hihetem. Helfy“.

— **Ülések a népkörökben.** Az alsóvárosi népkör választmánya szeptember 11-ikén (vasárnap) d. u. 4 órakor ülést tart, melyen a Kossuth-ünnepély rendezéséről fog tanácskozni. A rókusai népkör szintén vasárnap délután 4 órakor tart választmányi ülést.

— **A városvilágítás jövője.** Minden modern, nagyobb város világításának a jövője: a villanyvilágítás, az, amivel Szegednél kisebb városok már bírnak. Hihetőleg ez a kérdés föl fog most a nem messze jövőben mérülni a hatóság asztalán, legalább erre enged következtetni az az előterjesztés, amit

a város és a gáztársulat közt fennálló szerződés lejáratára ügyében a mérnöki hivatal most a tanácshoz tett. A szerződés egy pontja úgy szól, hogy ha a hatóság az 1895-ig tartó szerződést a gáztársulattal 1892. év május 1-ig bezárólag meg nem hosszabbítja, úgy az minden további fölmondás nélkül 1895. év október 31-ikére megszűntnek tekinthető. Miután pedig a meghosszabbításra kitűzött időpont, május 1-seje jóval elmúlt, a mérnöki hivatal figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy a közvilágítás kérdésének megoldására a legfőbb idő elérkezett. Annak idején elvben elfogadta a törvényhatóság a villanyvilágítás eszméjét, ami írásba is van foglalva, hihető tehát, hogy a jövő világítás terve most egész komoly alakban föl fog vétetni és valahára megfelelő világítást kap ez a palotás város.

— **Szegény tanulók segélyezése.** A városi iskolaszéki segélyezési bizottsága szeptember 11-én vasárnap d. e. 10 órakor ülést tart a szegény tanulók segélyezése ügyében.

— **Szűnik a járvány.** Városszerte megnyugvást fog szülni a difteritisz-járványról szóló legújabb főorvosi jelentés. A fojtogató ragály emberségesen viselte magát a most muló héten, úgy hogy határozott és jelentékeny csökkenése konstatalható. Amilyen megdöbbentően jelentkezett, olyanszedlédé változott a héten. A legutóbbi 7 nap alatt nyolcz betege volt s csak 3 halottja. Mennyivel szomorubb és vigasztalanabb volt a mult hét 13 betegével és 11 halottjával. A szigorú óvintézkedések beváltak tehát. Főlemlítésre méltó azonban, hogy alsóvárosban, ahol voltaképen a járvány fölépített, e héten kevesebb betegedés fordult elő, mint a belvárosban, ahol két utcát látogatott meg. Míg ugyanis a belvárosban 5 eset volt, addig alsóvárosban 2. A belvárosi Margit-utca a legszomorubb utcája volt e héten a városnak. Három kis gyermeket fojtogatott itt a difteritisz. Társa volt az ipar-utca, ahol a másik 2 betegedés fordult elő. Ezenkívül felsóvárosban is volt egy eset. Ugyilátszik tehát, hogy szórványosan az egész város területén jelentkezik a szörnyű betegség, mely remélhetőleg leszáll a jövő héten a minimumra. Akkor aztán meglesznek nyithatók az alsóvárosi iskolák is.

— **A dohánygyári manipuláció.** A szegedi dohánygyárban történetekre vonatkozólag mai közleményünkben az foglaltatik, hogy a följelentést Schneweisz Károly tette a pénzügyminiszternél. Az a munkás ma megjelent szerkesztőségünkben és annak ki-jelentésére kért bennünket, hogy igaz ugyan, miként ő Budapesten járt, de ő nem volt a miniszternél és egyáltalában semmi része nincsen a följelentés megtételében.

— **Temetés.** Ma délután temették el Molnár Márton, Szeged városának hajdani főügyészét és tanácsnokát nagy részvét mellett. Temetésén részt vett Pálffy Ferenc vezetése alatt Szeged város tanácsa és a köztörvényhatósági bizottság több tagja. A koporsót a negyvennyolczas honvédek díszorsége vette körül s díszbe öltözött rendőrök helyezték a ravatalra. A megboldogult fölött Rózsa Ferencz apátplébános mondott imát, mely után hosszú sorban indult meg a menet a római katólikus temető felé. A koporsóra tett koszorukat külön kocsival vitte s a kísérek nagy tömegében olyan meghatottság volt észlelhető, ami csak olyan embert illet, ki mint a megboldogult, 74 évet élt át köztiszteletben s életével kiérdemelte a halála által okozott gyászt.

— **Bomlodozó töltés-sarkantyú.** Csak az irgalom tartja napok óta a szeged-ved-

resházi ármentesítő társulat nagy töltés sarkantyuját, mely a tulsó paron, a szeszyárral szemben guggol a part fölött összeroskadva. Akkora repedések, szakadások vannak rajta, mint egy kisebbszerű Vezuvon. S fölötté a part rézsűje is omladozik, amiről már említést tettünk. Az itteni töltés rongálásokat a marostoroki mederszabályozási munkák folytán beállott vízsebesség idézi elő. A kívájt medercsatornában a Maros-torok alatt a kőgátak közé szorított víz akkora sebbel és erővel megy neki a csatorna irányának fekvő társulati töltésnek, hogy abban mintegy 30—40 méter hosszban kárt tesz. De az a kár korántsem jelentős, annál inkább nem, mert azok a sarkantyutöltések, melyek megrongálódtak, úgy is fölslegessé válnak itt a mederrendezés folytán. Ezeket amugy is eltávolították volna. Egyébként azonban, hogy a társulat semmi aggodalomban ne legyen, a mederrendezést vezető folyammérnökség elrendelte a megrongálódott töltésvonálnak megerősítését olyképen, hogy a csatornamederből kimunkált homokot a töltés vonalában rakják le megerősítés képen.

— **Társulati ülés.** A sövényháza-szegedi ármentesítő társulat, mint értesülünk, f. hó 18-án választmányi ülést tart, melynek fontosabb tárgyai lesznek. Ezen ülésen, mely a jelzett napon d. e. 10 órakor tartatik meg a széképület bizottsági termében — veszi a választmány tárgyalás alá a jövő 1893-ik évi társulati költségeloirányzatot és kitűzi a társulat rendszeres közgyűlésének határnapját.

— **A szegedi feketeruhás asszony.** Az egykor sokat emlegetett „feketeruhás asszony“, özv. Telkessyné, ma szabadult ki a fogságból. A híres lottóper elítélteinek ő az elseje, aki büntetésének kiálltával elhagyja a fogházat. Ma reggel özevgy Telkessy Anasztázia részére kiállították az utlevelet, melyet Tószegre érkezéssel a hatóság közegeinek elő kell majd — mutatnia. Telkessyné ugyanis Tószegre szándékozik menni, ahol legidősebb leánya Erzsi és a kis Margit anyjuk elítéltetése óta éltek. Hanem a feketeruhás asszonyt ugyan megviselte a fogház. Betegen távozik onnan, ahol másfél éven át ott tartotta a törvény. Azt beszélik róla, hogy vízkorságban szenved. Ha igaz, akkor nemsokára alighanem ott fog állani a „feketeruhás asszony“ az előtt a bíró előtt, aki örök ítéletet mond majd fölötté.

— **Az új katonai kórház.** Egy kissé sok volna az az áldozat, amit a katonai kincstár részéről ujfönt a várostól kér a katonai hatóság. Arra akarja rábírnai a várost, hogy építtessen egy új katonai kórházat, akkorát, hogy 60 beteg részére legyenek térhelyiségei és olyan tervezet szerint, a mely a katonai kórház céljainak mindenben megfelelné. Aztán az ilyen kórházért fizetne a katonai kincstár a városnak évenként 2870 frt bérösszeget, ami bizony édes kevés a kívánt áldozatokhoz képest. Tudvalevőleg a honvédkerületi parancsnokság előbb magánépületet keresett és akart kibérelni kórházi célokra; azonban azok a magánépületek, melyek rendelkezésre állottak volna, nem felelnek meg a követelményeknek. Így most már a várossal szeretne a katonai parancsnokság egy kórház-épületet emeltetni, de ebből aligha lesz valami, ha a katonai kincstár meg nem javítja azt az összeget, amit évi bérképen az épületért szánt. Egy olyan épület ugyan is, mint aminőt a katonaság igényel kórházi célra, — a mérnökség tervezete és számítása szerint — nettó 50—60,000 forintjába kerülne a városnak. Már most miké-

pen aránylanék össze ez az áldozat azzal az áldozattal, amit a katonai kincstár akar hozni egy új katonai kórház előteremtésére. A kerületi honvédpárancsnoknak e tárgyban a városhoz intézett megkeresése a mérnöki hivatal előterjesztésével és számításával közelebb kerül a tanács elé.

— **A csikók napja.** A mustra szép csikók és tenyészlovak ünnepnapja lesz holnap. Fényes deputáció elé vezetettnek mutatva, egymással versenyezve az elsőségért és a díjakért. A lótenyésztési díjak kiadásának napja lesz ez ugyanis. Ez a csikóbemutató és díjazás holnap, vasárnap d. e. a Mars-téren fog végbemenni és kezdődik 10 órakor. A jószág-deputáló küldöttség tagjai Pálffy Ferenc polgármester elnöklése alatt: László Gyula és Zombory Antal tanácsnokok, Lichtenberg Mór és Katona Imre stb. tagok, Bernátsky városi főállatorvos, Egressy Péter állami állatorvos, a nagykőrösi mentelep-parancsnokság részéről Perczel főhadnagy és egy mentelepi állatorvos.

— **Ijesztő levelező-lap.** A város toronyalján nagy pánikot idézett elő az a sárga papiros-szelet, amit levelező-lapnak hívnak. A hivataloszlaga vitte oda a postáról egyik jegyzőnek, ez azonban rögtön kikérgette vele. És sietett a kezét karbolos vízzel megmosni, a hivataloszlaga is deszinficiálta, elszíván egy-egy pipányi-szűdohányt. Odakint is megtudták és kergették ki a torony alól a szolgát az ijesztő levelező-lappal, mely azonkívül, hogy éktelen német írással volt tele, azért is megbotránkozást keltett — mert Hamburgból jött.

— **Hatvan éves öngyilkos.** Csuri József hatvan éves földmives nem tudta bevárni a halálát, hanem véget vetett életének. Tegnap este Sajka-utca ötödik szám alatti lakásának szinjében fölakasztotta magát. Ma reggel találták meg hideg holttestét a kötélen függve. Azonnal levágták, de már a gyorsan előhívott orvos sem segíthetett rajta, kiszenvedett. Hogy mi vitte a szegény öreg embert szörnyű elhatározására, az legjobb emberei előtt is rejtély. Talán azért halt meg, mert a felesége beteges volt s nem tudta tovább nézni a gyöngye asszony kínódását. A balladai homályra azonban némi kis világot vet az, hogy tegnap este valamivel több bort ivott, mint amennyit megbir a szervezete s talán ilyen állapotban érte utól a világfájdalom.

— **Rosszul keltek.** Ismertettük a szőlőtelepítés alá eladott 1000 hold városi terület elárverezésének eredményét. Az eredményt általában és egészében elfogadhatónak találta a tanács, de talált olyan parcellákat, melyek — szerinte rosszul keltek el. Ezekért többet vár. Ezért elrendelte az alsó és felső tanyákon összesen 250 holdnak újból való eladását, illetve elárverezését. Újabb eladás alá kerülnek: az alsó tanyákon a Gárgyán-, Lázár és Szécsi-környéken 170 hold, a felső tanyákon: a közigazgatási központ és a városi szőlőtelep közt 56 hold, a kapitánysághoz címzett őrház mellett elvonuló hajtó ut baloldalán 24 hold. A felső tanyai árverés 19 ikén reggel 8 órakor a kapitánysághoz címzett őrháznál kezdődik, alsótanyán pedig 22 ikén lesz az újabb földárverés.

— **Harez muszkák és magyarok között.** A kis Fodor István volt a muszka hadsereg, a nagy Rozner Dávid pedig a magyar tábor. Sikra keltek a vitézek s a magyar tábor egy bottal úgy fejbe ütötte a muszka tábor, hogy az megfekszi utána az ágyat. Egyebekben most már, miután a harezi kocsi úgy is el van vetve, el kell ismerni, hogy a győzelem nem volt valami dicsőséges. A magyar hadsereg 15, a muszka ellenben csak 12 éves s ezért nem volt valami gavalléros dolog Rozner Dávidnak fejbeverni Fodor Istvánt.

— **Adótsízt kinevezés.** A szegedi m. kir. pénzügyigazgató.ág Lefkovits Lipót

szegedi adóhivatali gyakornokot, a hőmezővárhelyi kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségben VI. oszt. adótsízté nevezte ki.

— **Bál** A kenderkikészítő gyár munkásai táncvizalmat rendeztek tegnap este az alsóvárosi Szécsi-féle vendéglőben. A táncvizalom, mely a legvidámabb hangulatban reggelig tartott, igen jól sikerült.

— **Bankócsinálók.** Egy nagy bankóhamisító bandát fedeztek föl a héten Palánkán és környékén. A gépet is megtalálták a Dunában, ahova azt a banda egyik tagja dobta. A bandánál több mint 100,000 forintról találtak hamisítványokat.

— **„Impertinens számár.”** Érdekes per kerül tárgyalásra a napokban a fenytő járásbíró előtt. A panasz tárgya ez. X. Boldi urat valaki egyik telefonhoz szólíttatja.

X. Boldi ur siet és a fülére nyomja a halló-csővet.

— Halló!

— Halló! Ön az?

— Én.

— X. Boldi?

— Igen.

— Nos, ön egy — impertinens számár.

— X. Boldi ur nem jött zavarba, hanem felszólította ellenfelét:

— Meri-e ön ezt tanuk előtt ismételni?

— Helyne!

A kávéházból két tanut állított X. Boldi a telefonhoz, mind a kettő hallotta a telefonon át a párbeszédet:

— Mi vagyok — én?

— Egy impertinens számár.

A ravasz ellenség a telefon tulsó végén persze nem sejtette, hogy fölismerik a hangjáról, mint a madarat a tolláról.

Mint halljuk, az ellenfél úgy fog védekezni, hogy másnak is van olyan hangja, mint neki.

— **Leszszakadt menyezet.** Az ösz-utca 36-ik számú ház úgy van bejegyezve a telekkönyvbe, miatha az özvegy Bödinéé volna, pedig dehogya. Más szedi föl a házbért adóba s ami megmarad, az még a törlesztésre sem elég. A gondozás is olyan, amiben a ház részesül. Tegnap este az egyik lakónak nyakába zuhant egyik szoba menyezetének egy része és súlyos sebeket ejtett rajta. A sebesült lakó neve Lakatos Rozál.

— **Visszaküldött alapszabályok.** A magyar kender és lenipar részvénytársaság gyári munkásai betegsegélyző pénztárt alapítottak s alapszabályaikat megerősítés végett augusztus 11-én előterjesztették a kereskedelmi miniszterhez. A miniszterium ma visszaküldötte az alapszabályokat a tanácshoz azon kérdéssel, hogy ez új betegsegélyző pénztár által nem lesz-e veszélyeztetve a kerületi betegsegélyző pénztár fölállítására? A tanács még nem felelt a kérdésre.

— **A mai számunkban közölt Kiss Mihály ur nyílt erére fölhívjuk olvasóink figyelmét.**

Összetört tehervonat.

A budapest-szabadkai vonalon.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délután nagy kár érte az államvasutakat a budapest-szabadkai vonalon, ahol egy tehervonatot katasztrófa ért. A vonat kisiklott a nyílt pályán, több kocsija összetört s ennek következtében az egész uton, sőt a dálya-szegedi vonalon is kisebb-nagyobb megszakítást szenvedett a forgalom.

A kisiklás Budapest közelében, a gyorsvonat második állomása mellett, Laczháza és Dömsöd között történt meg a délutáni órákban. Az esetről a következőket írják lapunknak:

Tegnap délután a budapest-belgrádi gyorsvonat a rendes időben, fél három órakor indult utnak a központi pályaudvarból. A gyorsvonat első állomásáig, Laczházáig

minden baj nélkül elért, ott azonban a főnök megállította a vonatot s nem eresztette ki az állomásból.

Eleinte nem tudták, mi a baj, csak a hír hallatszott, hogy a Belgrádról Budapest felé haladó nagy tehervonatot Dömsöd alatt nyílt pályán valami elháríthatlan akadály miatt kénytelen volt megállni. Az utasok kiugráltak a kocsikból s kíváncsian tekintettek előre. A pályán azonban, a mennyire látni lehetett, nyoma sem volt az elakadt tehervonatnak.

Alig állott ott pár perczig a gyorsvonat, az állomásfőnökség lecsatolta a mozdonyt s előre mentek a pályán, megnézendő, hol a baj. Eltávozásuk után nemsokára sürgönyöztek be az állomásra váltóhoz való vágányokat és munkásokat kérve. Ekkor már Laczházán is tudták, hogy mi a baj. Hogy a tehervonatot a dömsödi váltónál kisiklott s elháríthatlan forgalmi akadályt képez egy időre az utban. Sürgönyöztek be Budapestre munkásokat, akik egy külön vonaton hamarosan meg is jöttek, egy egész kocsi szerelvényt hozva magukkal. Ezekhez csatlakozott a még mindig Laczházán vesztegelő gyorsvonattal utazó Marx budapesti vasuti felügyelő, kinek vezetése alatt megkezdették aztán a pálya helyreállítását.

Az bizony alaposan el volt rongálva. A tehervonatot közvetlen a kis állomás mellett siklott ki, amint át akart menni a mellékvágányra, hogy helyet adjon a lefelé Laczháza felől jövő tehervonatnak. A kisiklásnak rettenetes következményei voltak. Maga a mozdony az utána következő szenes kocsival együtt megmaradt a vágányokon, ellenben hét teherkocsi, javarészen áruval megrakva, részint összetört, részint kidobott az utszélre. Három teherkocsi egymás tetején feküdt az árokban. Szerencsére emberéletben nem esett kár. A nyolczadik teherkocsiban ült a fékező, de ez már véletlenül menekült meg a katasztrófából.

Mig a fővárosból érkezett munkások a pálya felszabadításán dolgoztak, leszállott az este. Ez idő alatt a Budapest felől jövő személyvonat is odaérkezett Laczházára, melynek aligha volt még ekkora utazó közönsége egyszerre. Alulról pedig a szabadkai személyvonat ért az utat elálló romhalmaz elé. Előre lehetett látni, hogy a pálya rendbehozásával reggelig sem lesznek készen a fáklafény mellett dolgozó vasuti munkások.

Hogy a közlekedés teljesen fenn ne akadjon, a főváros felől jött két vonat közönségét átgyalogoltatták a szabadkai vonatra s viszont. Ez a hurczolkodás, miután hordárok nemlétében mindenkinek magának kellett czipelnie a másik vonatig a podgyászat, nem járt minden kalamitás és humor nélkül.

Igy aztán tovább lehetett utazni, mintegy hat órai késéssel. A vonat kévéssel tizenegy után ért be a szabadkai állomásra, ahonnan a csatlakozó vonatok régen elindultak már rendeltetési helyeikre. Az utasok egy része csak a reggeli vonatokkal mehetett tovább Szabadkáról.

A budapesti fővonalon történt kisiklás még ma is érezhető volt a közlekedésnél, amennyiben a legtöbb vonat megkésve érkezett az állomásokra.

Tanügy.

Beiratkozások a női keresk. tanfolyamra.

A Szeged sz. kir. törvényhatósága által fönntartott községi felsőbb leányiskola mellett és ezzel kapcsolatban fönálló női keresk. tanfolyam a folyó 1892—93-ik iskolai évben október hó 1-én meg fog nyitni.

A női kereskedelmi tanfolyam feladata: nőknek alóbb fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése és célja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és ügyességek birtokába juttassa, amelyek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatók

legyenek, vagy mint önálló üzletvezetőnk, ha az üzleti költségek szerényebb mértéke folytán kereskedői se édszemélyzetet nem alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvizetést a könyvek és levelezés vitelében szakértelmű helyettesíthessék.

A tanítás ideje teljes 8 hónap: október 1-től május 31-ig.

A főlvétel főtételei: A női kereskedelmi tanfolyamra oly leány növendékek vétetnek föl, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték és 18 évesnél nem idősebbek.

Főlvételnek továbbá a fenti tanintézeteket nem végzett és 18 évesnél nem idősebb olyan leányok is, akik főlvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez.

E vizsgálat tárgyai:

1. A magyar nyelvtan és magyar fogalmazás; ez utóbbi tantárgyból a nyelvi ki váratik, amennyi a polgári vagy felsőbb leányiskola III-IV. osztályában megszereshető.

2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal, a hármas szabályhoz tartozó föladatok megértése és a láncszabály.

3. Földrajz: különösen Európa, Ázsia, és Amerika földrajza.

A főlvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 5 forint díj fizetendő.

Egyes figyelemre méltó esetekben a tanári testület és kir. tanfelügyelő ur ajánlatára, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur engedélyével, 18 évesnél idősebb nők is fölvehetők.

A beiratások és főlvételi vizsgálatok szeptember hó 23., 29. és 30. napjain a községi felsőbb leányiskola igazgatóságánál történnek és a tanítás október 1-én kezdődik.

A növendékek személyenként 50 forint tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben is lefizethető.

Egyebekre nézve az érdeklődőknek a községi felsőbb leányiskola igazgatósága bővebb fölvilágosítással szolgáland.

Szegeden, 1892. évi szept. hó 8-án.

Az igazgatóság.

Iskolai értesítés. A helybeli alsófokú kereskedelmi iskolába a beiratások e hó 14. és 15-én, délután 4-6-ig az igazgatóságnál történnek.

A tanítás e hó 16-án délután 4 órakor kezdődik.

Szegeden, 1892. évi szept. hó 10-én.

Az igazgatóság.

Vihar a koldus-tarisznyában.

— Mankó-háboru. —

Nagy vihar ütött ki odakint a tanyákon a koldus-tarisznyákban. A „helybeli“ kódis-tarisznya éhesen kiabál a jött-ment vidéki kódis tarisznya ellen, mely minden falatot „elkanalaz“ a benszülött, becsületes kódis-tarisznya elől.

Az ellenséges kódis-tarisznyák régóta farkasszemet néznek egymással. Ha a hatóság nem fogadja el az üzleti érdekeiben súlyosan megtámadott tanyai koldusok védelmi reformját, úgy maholnap kiüt a határban a mankó-háboru. Az pedig cifra dolog lesz: a sánták elkezdene futni, a vakok szeme kinyílik, a pupok hatalmasan pufognak s itt-ott el-elpotyognak a csatatéren és a némák nyelve csataordításban tör ki.

Erre azonban talán mégse kerül sor, mert a „helybeli“ koldusok ugylátszik, egyelőre békés hangulatot táplálnak és a törvényes jogaik megvédelmezésére egyik európai nagyhatalmasság: a hatóság intervenczióját sürgetik egy memorandumban, melyet a legutóbbi koldus-népgyűlésen egyhangulag elfogadtak.

Az alsótanyai koldusgyűlés memorandumja már Pálfy Ferencz polgármester előtt fekszik.

Ebből kitetszik, hogy a kódis-tarisznyából szükség esetén nagyobb humor kerül

ki néha, mint kenyér és mint szakemberek egy csapásra megoldják, amit a rendőrhatalóság évek óta nem tudott megoldani: a koldus-ügy rendezését.

Nem egészen gunyolódunk, melegen ajánljuk a főkapitány ur figyelmébe a kódis-gyűlés memorandumában kifejtett reformot.

Vége is, nekik igazuk van. Azt a konkurrencziát, amivel a körülfekvő vidék koldusai a szegedi tanyákon az ő tarisznyáik ellen dolgoznak, nem tűrhetik: ők a határ törvényes koldusai, akik itt „születtek“, itt „adóztak“, itt „nyomorodtak el“, itt akarnak meghalni, de nem — éhen.

Hogy védelmezzék meg hát őket az idegen koldusoktól?

Erre két módus-vivendit javasolnak:

1-ször: Olyan rendeletet adjon ki a hatóság a tanyai kapitányok és esküdteknek, hogy 5-10 forint büntetéssel sújtassanak azokat a családok, akik mindenféle csavargó vidéki álnyomorék koldusok számára lakhelyet és alamizsnát adni merészkednek.

2-ször: Hogy a szegedi koldusok föl ismerhetők legyenek, mint a rendőrök számozott jelvény nyelláttassanak el.

Volna még egy harmadik követelésük, de ezt leszavazták.

Ez pedig az volna, hogy aki a jelvényes szegedi koldusoknak tisztességes alamizsnát nem ad, 5-10 forintig terjedő bírságot sújtassék.

Azonban csak két szavazattal vetették el ezt az indítványt, azon indokolással, amár az olyan hitetlenek, akik a szegedi koldust alamizsna nélkül bocsájtják el — nem 10, de 100 forint bírságot is megérdemelnének, mindazonáltal a koldus-gyűlés nem kíván a közönség nagylelkűségére pressziót gyakorolni.

Ennélfogva a sérelmüket és a koldus-ügy rendezésére vonatkozó reformot a következő szövegezésben nyújtotta be ma a kiküldött három tagu küldöttség: egy sánta, egy vak és egy pupos — Pálfy Ferencz polgármesterhez:

Szeged szab. kir. város Nagys. Pálfy Ferencz polgármester urnak!

Helyben.

Alólirottak siralmas panaszunkkal, de alázatos kérésünkkel fordulunk Nagysága kegyes színe elé, hogy bennünket meghallgatni és az alább elősorolt bajunkon segíteni kegyelmét kérjük. Ugyanis:

Mi alsótanyai koldusok annyira elvagyunk nyomva már mai nap a tekergő, csavargó, bitang, álnyomorék kéregetők által, hogy maholnap éhen kell meghalnunk; mert például ezen bitang kéregetők mindenütt előttünk járnak és ami több: beédesgetik magukat éjjeli szállásra és ha az értékesebb tárgyakhoz hozzáférhetnek, de még nappal is történt dolog, hogy a kiterített fehérneműekkel felpakolva tovább állanak; e szerint minket becsületes helybeli koldusokat a nép előtt kisebbitenek és alamizsna helyett tőlük gyakran pirongatást kapunk.

Mi, kik szegedi születésűek és illetőségűek vagyunk, itt adóztunk és itt nyomorodtunk el, kénytelenek leszünk maholnap ha éhen meg nem halunk, a város könyör kegyelme szorolni, ha ezek az előttünk kanalizáló hazátlan csavargók ki nem szoríttatnak a város határából oly formán tudniillik, hogy Nagysága kérésünk alapján oly rendeletet ad ki a tanyai kapitányoknak, esküdteknek, hogy azoknak a neve adassék be 5-10 forint büntetés alá, kik az ily csavargó álnyomorék koldusok számára lakhelyet és alamizsnát adni merészkedik. Továbbá kérjük számon Nagyságát, hogy a helybeliek, azok közt is teljesen nyomorék koldusok hogy mint szegediek föl ismerhetők legyenek, Nagysága jóváhagyása folytán mint a rendőrök például számozott jelvény nyelláttassanak el és Horváth Antal, mint a helybeli koldusok által elismert legjobban ember annak csináltatásával bizassék meg a mi költségünk rovására és általa mint igazi koldusnak ismert embernek adassék a

jelvény ez által mint helybeli koldusok föl ismeretnének.

Mi itt helybeli becsületes nyomorék koldusok 30-35-en vagyunk. Télen különösen a csavargókkal 230-ra is halad a számunk. Dorosma mesteremberének $\frac{1}{2}$ része átesapnak Feketeszlére kéregetéssel járnak be az egész környéket telezsákkal, nagyobbbrészt lopott jószággal felpakolva minden hét szombatján mennek haza. Éppen ily módon cselekszenek városunk határát érintő Majsza, Halas, Szabadka, Horgos, Martonos, Kanizsa, Kistelek, stb. munkakerülő emberei, kik a maguk helységükben mint koldusok be nem fogadtatnak.

Minélfogva ismételtén kérjük Nagyságát, sziveskedjék a fentebb elősorolt bajunkon mihamarabb orvosolni. Ki egyébiránt maradtunk Nagyságának

Szeged Alsótanyákon, 1892. évi szeptember 10.

Legalázatosabb szolgálai: Horváth Antal s. k., Katus János s. k., Kormány Antal s. k., Halász Antal s. k., Lippai János s. k., Kuruczina Pál s. k., Kuruczina János s. k., Arnyás József s. k., Sziráki István s. k., Kis András s. k.

Látni való e siralomból, hogy a mi koldusaink panasza egészen alapos és reméljük is, hogy a „Nagysága“ biztosítja is az ő számukra a bitang jött-ment vidéki konkurrenczia ellen — a szegedi határt.

A Napló levélszekerényéből.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nygon helyes czélu intézkedés az a szegedi polgári leányiskolában, hogy bizonyos tanórák közeiben az iskola-terméket szellőztetik, de semmiesetre sem helyes, sőt nem tűrhető állapot az, hogy azon idő alatt a folyosókra terelt leánykák oly erős légvonatnak vannak kitéve, melyet az övéknél sokkal erősebb szervezet sem képes elviselni. E miatt kapnak azután torok-gyulladás, nyakmerevülést s egyéb nemű könnyen végzetesé válható bajokat már a még ma enyhe napokban is.

Aki a szellőztető intézkedést foganatba vette, az keressen és találjon módot, ha egyébképen nem, a városi mérnöki hivatalnak segítségével — az ott uralkodó légvonat megszüntetésére. Több szülő kéri ezt, kiknek leányaik már sanylik a veszélyes állapotot.

N. N.

Színház.

A tavalyi bérlők elsőbbsége.

Somogyi Károly, a színház új igazgatója az alábbi sorokat küldte be hozzánk. A tavalyi t. bérlők elsőbbségi joga f. évi szeptember hó 14-én lejár, tisztelettel fölkérem a t. bérlőket, hogy sziveskedjenek e hó 15-ig helyeik iránt intézkedni, hogy azután mások igényeinek is eleget tehesünk.

Irodalom.

Pécs és vidékének képes utmutatója.

Engel Lajos pécsi könyvkereskedő adta ki az ily című könyvet Pécs város támogatásával. A könyv tartalmazza Pécs város rövid történetét és teljes leírását, mely ügyesen, avatottan vezeti be az olvasót ennek az érdekes városnak megismerésébe. A csinosan kiállított könyv ára 50 kr.

(Az új aranyérték.) Most, miután a valutaszabályozás ténynyé vált, kötelessége mindenkinek. az új értékviszony nyul ismerkednie Perles Mór könyvkiadóvállalatában, Bécs, I., Seilergasse 4. éppen most megjelent és Stern Róbert tanár által Szécsén Manó közreműködésével szerkesztett, különösen a magyarországi viszonyokra tekintettel levő művecske: „Korona és forint.“ E munka a most törvénynyé vált határozatok alapján az új valutát bő magyarázatban részesíti és nagymennyiségű átszámítási táblázatnak adása által nemcsak a nagyközönségnek, hanem a bankhivatalno-

koknak, tőkepenzéseknek és mindazoknak, kiknek külföldi pénzekkel, szelvényekkel stb. van dolguk, alkalmat nyujt egy gyors és mégis alapos átpillantást szerezní és a sokféle átszámítást nélkülözni. (Ára 60 kr.)

Legujabb.

A delegációk összehívása.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Bécsből sürgönyzik, hogy a delegációkat okt. 1-ére hívták össze Budapestre.

Ferdinánd Filippopolban.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Filippopolból sürgönyzik: Ferdinánd fejedelem Klementina hercegnővel a kiállításra megérkezett. A vendégeket ünnepélyesen fogadták.

Komárom után Kolozsvár.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Kolozsvárról sürgönyzik, hogy az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlési megnyitójában br. Bánffy Dezső főgondnok szólott a komáromi ünnepélyről. Ott voltunk — ugymond — de nem politikát csinálni, még nem is egyházi politikát, nem azért, hogy kesztyűt dobjunk, vagy talán meg nem üzent harczra elfogadjuk a kihívást. Majd Tisza Kálmán dicsőítésével végzi szavait. Szász Domokos püspök szólott ezután, mondván, lehetetlen, hogy Magyarország alkotmányos kormánya türjön ultramontán áramlatot s hiszi, hogy a pax jelszó alatt megindult kísérletek csak kísérletek maradnak.

Nyitra válasza Nagyváradnak.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Nyitráról sürgönyzik: A városi közgyűlés Mérey Lajos kormánypartti képviselő indítványára elhatározta, hogy a főutcáját Kossuth-utcának nevezi s Kossuthot üdvözli.

Giers beteg.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Aix les Basus. Giers miniszter ujabb megbetegedett. Májbaja lázzal kijult.

Hirek Aradról.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Aradról sürgönyzik: Endes Dániel az Arad és Vidéke munkatársa kardpárbajt vívott Gilli Edével. Endes súlyosan, Gilli könnyen sebesült, a párbaj oka nyilttéri polemia. Aradi színházi bizottság a színházra kiírta a pályázatot. Lukács Béla miniszter szept. 20-án érkezik Aradra, velemennek Tisza Pista, Mikszáth Kálmán.

Kolera.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Párisból sürgönyzik: Mint a „Temps“ írja, most már kétségtelenül meg van állapítva, hogy az emberi test, tizednapra a Pesteur módja szerint való beoltás után, meg van védve a kolera ellen.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Hamburgból távirják: Tegnap óta 310 megbetegedés, 163 kolerahalál történt. Tegnap 158 beteget, 78 halottat szállítottak el.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Pétervárról távirják, hogy a halálozás a koleraeseteknél csökken. Utolsó nap 400 betegedés és 25 halálet volt.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Párisból sürgönyzik, hogy ott és környékén 79 betegedés és 40 halálet fordult elő.

Közgazdasági táviratok.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ e. t.) Buzát ma bőségesen kínáltak, a vételkedv mérsékelt, az irányzat lanyha volt és 20,000 métermázsa kelt el 5—10 krral alacsonyabb áron.

A határidő-üzletben a déli tőzsde záratai a következők:

Buza 1892. szeptember—októberre 7.20 pénz, 7.22 áru; márcz.—apr. 7.61 pénz, 7.63 áru; tengeri szept.—okt. 4.77 pénz, 4.79 áru; szept.—októberre —.— pénz, —.— áru; május—júniusra 5.16 pénz, 5.17 áru; zab őszre 5.33 pénz, 5.35 áru; tavaszra (1893.) 5.60 pénz, 5.62 áru; káposzta-repcze szept.—okt.-re 11.25 pénz, 11.30 áru.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) (Délután öt órakor záródna k.)
Buza őszre 7.18—7.20
Buza tav. 7.60—7.62
Tengeri szept.—okt. 4.79—4.81
Uj tengeri szept.—okt. 4.16—4.18
Zab őszre 5.32—5.34
Zab tavaszra 5.58—5.60
Káposzta-repcze 11.20—11.25
Uj káp.-repcze 1893. aug.—szept. 11.85—11.90

Budapesti terménytőzsde-ről.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ er. t.) Zsiráru változatlan. 3 drbos táblaszalonna 47 forinton, szerb szokványiszilva október—novemberre 18—30 forintra, 100 darabos 20—29 forintra, szlavóniai szilvaiz szept.—októberre 19.50—20 forintra, szerb áru 18—50 forintra kelt. — Szesz: Lanyha. Szesz nyers osztalékolt 16—16.50 frton, élesztő-szesz osztalékolt 19.—19.50 forinton, szesz finomított 53.—53.50 frton 100 liter százalékonként.

A budapesti értéktőzsde-ről.

Budapest, szept. 10. (A „Sz. N.“ e. t.) A tőzsde ma a nemzetközi értékekben kedvetlen volt. Az árfolyamok — a szilárdabb járadékok kivételével — gyöngültek. A forgalom nagyon gyöngye volt. A helyi piacz szilárd volt. A valuták változatlanok.

Utótőzsde o. h. 315.15—315.20, osztrák magyar államvasut 295.62—295.75, 4%-os m. aranyjádék 112.52½—112.55.

Budapesti sertésvásár.

Budapest, szept. 10. (A „Szeg. N.“ er.) táv.) (A budapest—kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.) Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) —.——. kr. 2. Öreg közép (pknt 300—400 klgr.) —.——. krig. 3. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban. 45.—46.— krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban. 45.50—46.50 krig) Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 47.50—49.50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronkint 280 klgron felüli sulyban) 43.—43.50 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban 44.50—45.50 krig. Könnyű (pkint 220 krig terjedő sulyban) 47.—49.— kr. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban —.— kr. Közép (páronkint 250—320 klgron felüli sulyban) —.—— kr. Könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) —.—— kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (pkint 240 klgron felüli sulyban) —.—— kr. Könnyű (páronkint 240 klgrig terjedő sulyban) —.—— kr. — V. Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 44.50—45. krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 45.—46.— krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban, 46—46.50 krig. — Sertéslétszám. 1892. szept. 8-án volt készlet 134,334 drb, 1892. szept. hó 9-én fülhajtattott 2550 drb, 1892. szept. 9-én elszállított 2233 drb, 1892. szept. hó 10-én maradt készletben 134,651 drb. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Közgazdaság.

Sertésvásári jelentés.

Budapest-Kőbánya, 1892. szeptember 2-án.

Élénkebb forgalom mellett az e heti üzlet kellemesebb volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klgr. nehéz 45—45½ kr. 280—300 klgr. nehéz 45—46 kr. Öreg 300 klgr. tulli —.— kr. Vidéki sertés 42½—49 kr. Szerb 43—46 kr. Román —.— kr tizsta klgr; páronkint 45 klgr. ételsúlylevonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség-árak: Tengeri frt 5.10. Árpa frt 5.80. Kőbányán átvéve.

Helyi állomány: szeptember 2-án maradt 139,103 db.

Fölhajtás: Belföldről	10,730 db.
Szerbiából	2 762 db.
Romániából	— db.
egyéb államokból	13,492 db.
	152,595 db.

Einhajtás: Budapesti fagy. (I—X. ker) 3 187 drb.
Belföldre 1 939
Bécsbe 1 178
Cseh-, Morva-, s Sziléziába 2 818
Ausztriába —
Németbirodalomba 9 060
Egyéb országokba —
Szappangyárakban földolgoztatott 79 18,261 db.
Megmaradt állomány 134,334 db.

A részvény-szállásokban 24,430 db van elhelyezve.

Az egészségi és transitó-szállásokban maradt IX./2. 7302 db.

Fölhajtás: Szerbiából	2762 db.
Romániából	— db.
	10,064 db.
Elhajtás	2976 db.
	7088 db.

é. p. 6,939 drb. szerb és 149 drb román. Az egészségi szemlénel január 1-től máig 1158 drb a fogyasztás alul kivonatott és technikai czélokra földolgoztatott.

Bécsi vásár: szept. 6. Fölhajtás: 8,894 drb sertés; köztük 3437 drb süldő. Üzlet kellemesebb volt. — Nehéz frt 39½—40½ középnehéz frt 38—39, süldő frt 32—42 100 klgrknt elevensulyban.

Drezdai vásár: szept. 5. A vásáron volt 745 drb vidéki és 75 drb levágott magyar sertés; előbbiek 63—66, utóbbiak 54—58 márkán kelték 50 kilogrammknt.

Berlini vásár: szept. 5. Fölhajtás 10,443 drb, sertés. Üzlet csendes volt. — Mecklenburgi 59—60. vidéki sertés 57—58, belföldi 53—56, magyar sertés 49—50 mrk.

Vasuti hirek.

Hirdetmény. Nyugot-magyar—osztrák vasuti kötelék. (Dijszabási pótlékok életbeléptetése.) A nyugot-magyar—osztrák vasuti kötelékben f. é. szeptember hó 1-én a következő dijszabási pótlékok léptek életbe és pedig:

1. Az 1891. évi január hó 1-től érvényes II rész 1. dijszabási füzetéhez az I. pótlék. 2. Az 1891. évi január hó 1-től érvényes II. rész 4. dijszabási füzetéhez a II. pótlék

A pótlékok tartalma:

1. A különleges dijszabási határozmányok kiegészítése,

2. Uj állomások fölvétele,

3. Díjtételek módosítása,

4. Sajtóhibák helyesbitése,

5. A kilométermutató kiegészítése.

A dijszabási pótlékok példányai a köteléki vasutaknál megszerezhetők.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a többi köteléki vasutak nevében is.

Hirdetmény. (IX. sz. pótlék a köteléki dijszabás II. részének 1. füzetéhez)

A fentjelzett köteléki dijszabás II. részének 1. füzetéhez f. évi szeptember hó 1-én a IX. számú pótlék lép érvénybe.

Ezen pótlék tartalma a következő:

1. *Aberzdorf* állomás fölvétele a 17. sz. kivételes dijszabásba (kénkovand)

2. *Kétegyháza* állomás fölvétele a 23. sz. kivételes dijszabásba (üveg) Hohenbockoról.

3. A 27. sz. kivételes dijszabás kibővítése. (*Kövek és kőtaragó árúk* Ziegenhalzról *Poszonyba*).

4. A 31. sz. kivételes dijszabás módosítása, illetve kibővítése. (*Hom* Friedrichshütte és *Rosd*zin állomásról *Budapestre* és *Poszonyba*.)

5. Uj kivételes dijszabás *Orsováról Berlinbe* szállítandó benzín küldeményekre.

6. *Árfolyam különbözetek* módosítása, illetve létesítése.

REGÉNYCSARNOK.

Az eltitkolt fiu.

135

— Angol regény. —

Fordította: Tömörkény.

— A legkedvesebb, a legjobb teremtés, akit csak életben láttál, Bazil — szól Poldá. — Vane neje s ő volt az, akit gyakran láttál, midőn azt gondoltad, hogy én alvajáró vagyok. Ha egyszer látod, bizonyosan szeretni fogod. Ő, miért nem ismertem őt már évek előtt? Ha együtt hagyott volna felnőni az atyánk! S már is nagyon szeret engem!

— Csodálkoznék, ha nem tenné — szól Montmaur, magához vonva jegyesét. Ki ne szeretne téged?

— Ne hizelegj, Bazil. Majd elmondom, hogy mennyit szenvedett már az életben szegény. S oly türelmes volt, oly szelid, oly jó. Magannál fogom tartani, amíg csak élek. Azt hiszem, nem bírnám elviselni, ha el kellene válnunk.

Elmondott neki mindent Natalie életéből a legapróbb részletekig s örült, hogy a jövőbeli férje épp oly részvételt volt a szerencsétlen asszony iránt, mint ő maga.

— Nekem is testvérem lesz ő, Poldá. Kérlek mondd meg neki, hogy én hű barátja leszek. Talán valamennyire megvigasztalja ez is.

Poldá megígérte, hogy átadja az üzenetet.

Egy ideig még Bazilal beszélgetett, aztán lementek a kapuhoz. A kocsik már előállottak, hogy a vasuti állomáshoz vigyék a vendégeket.

Mialatt kölcsönösen elbucsztak egymástól, Layne Richard lóháton jött a kastélyba s Bazil gyorsan felhasználta az alkalmat megkérdezni a jegyesétől, hogy hol és mikor találkozhatnak újra.

Az utolsó bucsúüdvözetek után elutaztak a vendégek. Layne Richard előhívott egy szolgát s a névjegyével miss Wycherlyhez küldötte, hogy elfogadja-e.

Kevés idő múlva azzal az izenettel jött vissza a szolga, hogy miss Wycherly magához kéreti Layne urat.

Richard késelem nélkül az urnő lakosztálya felé sietett. Az odavezető folyosón Waldemare marquisval találkozott. Hidegen üdvözölte és kopogott az ajtón.

— Nem fog neki mitsem használni — szól a marquis szomorúan. — Igen beteg s most alszik.

Az ajtót egy kicsit kinyitották. Alison kitekintett és fölkiáltott:

— Oh, Layne ur! Lépj be uram!

Waldemare marquis bámulatára Layne belépett s utána bezáródott az ajtó.

A marquis szomorúsága hirtelen leirhatatlan dühbe csapott át. Keserű nevetéssel hagyta el a korridort s fölment a szobájába.

Harmincznyolczadik fejezet.

Tizennégy nap mult el, mely idő alatt kevés változás történt a Wycherly-kastélyban. Miss Wycherly nem hagyta el a szobáit s Layne Richardon kívül, aki naponta meglátogatta, mást nem fogadott el.

Csak a betegsége első napján este, mikor a vendégek már eltávoztak, eresztették be hozzá Poldát és Nataliet. Alice megvizsgálta a testvére második házasságáról és Natalie születéséről szóló okmányokat s ezek után a családban Poldával egyenrangunak ismerte el Nataliet.

Örült az ellopott templomi anyakönyvi lap megkerülésének.

Kívánatára és rendeletére a nyilvánosság előtt Natalie mint Vane neje és lady Templecombe szerepelt.

De ahogy ez megtörtént, ismét mély apathiába esett miss Wycherly s egyáltalában nem látszott törődni a dolgokkal, amelyek körülötte történtek.

Az eltűnt gyermeket hiába keresték. A szerencsétlen anya arra a gondolatra jutott, hogy Arthur meghalt. S ez a gondolat végtelen kínokat okozott neki.

Akkor reggel, mikor beteg lett, Waldemare marquis azért ment az ajtajához, hogy bevallja neki Arthur ellopását s vissza hozza neki a gyermekét.

De mikor látta, hogy Layne Richard bebocsátást nyer az ajtón, míg neki nem szabad belépnie, minden keserűség feltámadt újra benne. Hadd szenvedjen még tovább.

A kastélyt azonban nem hagyta el, mint a többi vendég tette.

Egész nap vagy a miss Wycherly termeihez vezető folyosókon ügyelgett, vagy órák hosszáig terjedő sétalovaglásokat tett.

Ezen idő alatt csak egyszer látogatta meg Arthurt.

A gyermek a kérdések egész özönével rohanta meg. Mindig az anyjáról akart tudni valamit. Annyira kérte: vinné haza, hogy a marquis megunt. Elhatározta, hogy nem megy el hozzá többet.

Ami egyéb dolog a kastélyban történt, azt a figyelmére sem méltatta. Pedig vele is tudták, hogy Natalie lady Templecombe s Vane neje.

Natalie folyton a férje beteg ágya mellett volt.

Azon tizennégy nap óta, mióta Rokeval megküzdött, a gróf a leghvevesebb seblázban feküdt, mely egy pillanatra sem mult el.

Vad delirumában sokat beszélt, leginkább a Natalie ellen elkövetett gyilkossági kísérletről.

S ilyenkor Natalie keze nyugodott enyhétadólag a homlokán, Natalie adott neki hűsítő-italt s helyezte fejére a borogatásokat.

A szerelme már teljesen kihalt ez ember iránt, aki az élete ellen tört.

De megszánta. S tudta, hogy mint neje, kötelessége itt lennie a betegágyánál.

S éjet és napot egygyétté virrasztott a beteg mellett, csak a legszükségesebb pihenést engedve meg magának.

Két hét elteltével fordulat állott be a betegségben.

Alkonyattájban volt az idő. Natalie, a gróf ágya szélén ült, észrevette, hogy a férje nyugodtabb, mint máskor.

Intett az orvosnak, aki egy ablakmélyedésben ült, hogy jöjjön közelebb.

— Mi az? — kérdezte. — Valami változás?

— Gondolom, most nem annyira nyughatalan — felelte Natalie. Mintha elhagyta volna az ereje.

— A láz elhagyta felett az orvos, a beteg üterét megtapintva. Nemsokára mély álomba fog merülni, amelyből vagy felébred vagy —

Nem — fejezte be a mondatot.

A kezét ott tartotta a beteg üterén, akinek a mozdulatai mind gyengébbek lettek.

Egy félóra múlva tizennégy nap óta először, elaludt a gróf. Natalie ott maradt mellette s örködött az álma felett.

Az orvos s a házvezetőnő a szobában maradtak, hogy szükség esetén kéznél legyenek.

Óra óra után mult el s az orvos azt mondá Natalienek:

— A grófnő menjen most aludni. A mult éjjel sem aludt s holnapra teljesen kimerül. Átvesszem a helyét s felköltöm, ha a gróf urnál valami változás áll be.

— A fiatal asszony ingatta a fejét s így felelt:

— Nem hagyhatom el. Ha nem gyógyulna meg esetleg, soha sem bocsátanám meg magamnak, hogy ebben a válságos helyzetben magára hagytam. Kötelességem itt maradni.

Az orvos nem ellenkezett többé s ismét elfoglalta a helyét az ablaknál.

Eleinte rejtélyesnek találta Nataliet. Le nem írható figyelemmel viseltetett a férje iránt, mindent megtett, amit csak egy nő megtenni bír, de sohasem csókolta meg az elsóványodott kezét, amely a takarón feküdt, sohasem csókolta meg a lázas homlokot és soha sem nézte őt könyben uszó

szemekkel, mint a szerető asszonyok szokták tenni.

A gróf lázas beszéde azonban elmondott mindent. Az orvos csak csodálkozni tudott azon, hogy egy asszony, akivel így bántak, mint Natalievel, ennyi önfeláldozást tanusít a hiúságával szemben.

(Folyt. köv.)

Kislottó.

Szeged, szept. 10.

Bécs	52,	62,	14,	82,	46.
Grác	15,	32,	77,	10,	60.
Temesvár	78,	41,	82,	8,	79.

Vizállás.

— szept. 9. — szept. 10.

	Méter.		Méter.	
	0 felett	0 alatt	0 felett	0 alatt
M.-Sziget	0.34	—	0.32	—
Szatmár	0.13	—	0.21	—
Tokaj	—	0.82	—	0.83
Szolnok	—	0.86	—	0.86
Szeged	—	0.80	—	0.81
T.-Becse	—	0.91	—	0.87
Csongrád	—	1.23	—	1.24
Gyoma	0.38	—	0.40	—
Námény	—	1.13	—	0.61
Arad	—	1.19	—	1.16

Szerkesztői üzenet.

Dr. W. M. Budapest. A panasztól do-logban, mint erről meggyőződünk, merő tévedés volt. Az illető orvos a hatóságnak még reggel visszaadta a megbízást, mivel az az inspekziós orvos hatáskörébe tartozott; másodsor nála senki sem jelentkezett.

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Nyilttér.

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket, fehér és crème színekben, simát és damasztot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtában) szállít egyes öltönyökre, vagy egész végekben is, postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 162—9.

Medicinae univers.

Dr. Pilisi Béla

gyógyít:

bőr és ivarszervi betegeket,

u. m. a bőr mindennemű kiütéseit és kinövéseit, a férfi és női nemi részeket betegségeit)

a legújabb eszközökkel és

villanyos gépezettel

„fájdalom nélkül“

legrövidebb idő alatt.

RENDEL:

— egész napon át. —

Széchenyi-tér, 8. sz. (Jerney-ház.)

Az Európa szállodában

minden kedden, csütörtökön és vasárnap

Erdélyi Náczi zenekara
Báczy Gyula

kitűnő primás vezetése alatt játszik.

815-2-1

Tisztelettel

Juránovics Ferencz

Haute Nouveautés!

Bevásárlási utazásról visszatérve, becses vevőink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy az

őszi és téli idényre a legújabb női ruhaszövetek, selymek és díszek, ugy-szintén felöltők, köpenyek és bundákban a legújabb modellek igen nagy választékban megérkeztek.

Kúp Gyula és Társa

női divatterme

Szegeden Klausál-tér 8. szám. 668-5-1

Ruhaszöveteket, selymeket, díszeket és bélsneműket méter számra igen jutányos árban számítjuk.

Kocsikenőcs és mindennemű kenőanyagok és zsiradékok.

Vizmentes ponyvák és nyers ponyvák. **Börkenőcs** I-ső rendű, vaselin, fegyverzsír és patakenőcs.

Fénymáz, szurok és halzsír.

Carboneum, karbolsavas mész, fedőlemez és kátrányt ajánl a legkifünőbb minőségben és a legolcsóbb gyári árak mellett

DEUTSCH BERNÁT

első magyar kocsikenőcs-, vegyészeti cikkek és vizmentes ponyvagyár

KIS-PEST (ezelőtt külső-váczi-ut.)

Telefon-összeköttetés. 663-3-1

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Szegeden 23 év óta fennálló fényképezési műtermet, amelyben 14 év óta, mint egyedüli művezető működtem, a mai napon az összes activ és passiv követelményekkel, valamint az összes felszereléssel átvétem. — Ezen adásvétel folytán társam, Lauschnér szül. Letzter Anna urnő megszűnt a cégnek tagja lenni és ezentul saját nevem

KEGLOVICH EMIL

ezelőtt Letzter és Keglovich

cég alatt egyedül fogom folytatni.

Amidőn tehát arról szives tudomást venni kérek, egyuttal esedezem, hogy a társas cég iránt tanúsított bizalmát jövőre nézve irántam is fentartani méltóztatassanak. Tudatom továbbá, hogy műtermemet **teljesen új készülékekkel** szereltem fel és így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy becses megrendelőim legmagasabb igényeit minden irányban és minden versenyyel szemben is jutányosan és művészeti kivitelben kielégíthetem. A legújabb, az ugynevezett **platin képek**, műtermemben minden nagyságban készíttetnek, ugyszintén művészies **Aquarel** kivitelben.

Miután a fent érintett műtermet vétel után vettem birtokba, ezzel birtokomban maradtak az eddigi összes felvételi minták és így helybeli, valamint vidéki utánrendelések jutányosan és pontosan eszközöltetnek.

Végül még megértem, hogy a hosszú éveken át a fényképezési téren szerzett tanulmányaimat és tapasztalataimat mindenkor siker és elismerés koronázta, amennyiben az általam kiállításokra készült képek mindenkor és minden alkalommal magas kitüntetésben részesültek.

Magamat és szolgálomat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, vagyok

659-3-3 mély tisztelettel

Keglovich Emil.

a „Próféta“

diszes udvarkertjében

a 83. gy.-ezred teljes zenekara

játszik.

Beléptidj 20 kr.

Tisztelettel

Ketter Karoly.

Műsor:

1. Is, is, mars.
2. „Lagen vom Untersberg“ valczer
3. Quverture „Don Juan“
4. Magyar király induló
5. Melsdienstrauss Potpourri
6. Pilgerchor und Lied an den abomtstern
7. Czur mi selő schalm Volkslied
8. Scbavische Lieder Potpourri
9. Brantschan francia polka
10. Szegedi induló

- Kleintől.
Schlögltől.
Mozarttól.
Huberttól.
Strobltól.
Wagnertől.
Strobltól.
Strausstól.
Szykorától.

A „Szeged-alsóvárosi Társalgó egyesület“ az alsóvárosban, lehetőleg azonban a bécsi-körut, Boldogasszony-sugárut, a vaspálya- és Rákóczy-utcák, továbbá a szabadkai-sugárut által határolt területen f. é. november hó 1-től kezdődőleg több évre kibérlendő lakást illetve egyesületi helyiséget keres. Ajánlatokat elfogad

Szegeden, 1892. évi szeptember 10.

Farkas Antal,

egyesületi igazgató.

(Lakik Jókai-utca 9. sz. Káin-ház.)

672

21,090/1892. szám.

666-2-2

Hirdetmény.

Az 1892. évi XV. t.-cz 3-ik szakaszának rendelkezése szerint azon szőlősgazdák, kik szeszitalok kimérésével vagy kis mértékben való elárulásával (1888. évi XXXV. t. cz. 2. §-a s az ezen törvényzcikk végrehajtása iránti utasítás 2. és 3. §§-ai) nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésü boraikból a házi-szükségletre szánt bormennyiség után ital-adó fejében ezentul is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részt fizetik; mibe képest a kiméréssel vagy kis mértékben való elárulással nem foglalkozó szőlős gazdáktól borital fejében Szeged város területén hektoliterenkint:

bor és mesterséges bor után 6 frt 35 kr. helyett 3 frt 35 kr.;

hormust és szőlő csefőre után 4 frt 76 kr. helyett 2 frt 52 kr. kedvezményi illetéket tartoznak fizetni az esetben, ha a kedvezmény igénybe vétele czéljából f. hó 15-ik napjáig bezárólag, legkésőbb azonban szüret megkezdéséig e tekintetbeni igényüket bejelentik.

Az 1892. évi XV. t.-cz. végrehajtása tárgyában 51,015/1892. szám alatt kiadott utasítás 26 §-ának rendelkezése szerint, ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 hektoliter meg nem halad az egész kedvezményes adót, vagy a szőlő csefőreinek illetve mustoknak a bor- és hus fogyasztási adó törvények és szabályok 17. §-a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával (bor- és hus fogyasztási adó törvények és szabályok 48., 49. §.) azonnal befizetni. Az a szőlősgazda ellenben, akinek termése 5 hektoliter meghalad, valamint az is, aki termésének egy részét nagyban, vagyis legalább 56 liter tevé mennyiségben óhajja elárulítani a bor- és hus fogyasztási törvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27 §-ai értelmében szemleivel nyers az adót, amennyiben adómentes leszámításra helye nem volna, az idezett összeállítás 42. §-a értelmében a két havonként tartandó rendes leszámítások alapján fizeti.

Felhivatnak ennél fogva a város köz örvényhatóságának területén levő szőlősgazdák, hogy amennyiben a bor- és sör ital adóra vonatkozó törvénynek említett kedvezményét igénybe venni óhajtják f. évi szeptember hó 15-ik napjáig, illetve a szüret megkezdéséig bezárólag, igényük bejelentése végett az annak elfogadásával megbízott hatósági közegeknek nyíval inkább jelentkezzenek, mivel a később jelentkezők kedvezmény iránti igényei figyelembe vétetni nem fognak.

A város belterületén kedvezményi igények bejelentésének elfogadásával.

A belvárosban a kis köruton belül, valamint ujszegeden lakó szőlősgazdák részére Apró István várnagy;

A kis- és nagy-körut közötti részen lakó szőlős gazdákra nézve Temesváry Imre rendőrbiztos;

A rókus városrészben lakó szőlőtulajdosokra nézve Bende Antal rendőrbiztos;

Az alsóvárosban lakó szőlőbirtokosokra nézve Szekula József rendőrbiztos;

A felsővárosi szőlőtulajdosokra nézve pedig Kőváry Ottó tiszthelyettes mint a felsővárosi rendőrbiztos helyettese;

A város külterületén a kedvezményi igények bejelentésének elfogadásával és pedig:

Az alsótanyán lakó szőlőtulajdosokra nézve László Mihály p. t. alkapitány.

A felsőtanyán lakó szőlősgazdákra nézve Vadasz Lajos p. t. alkapitány, végre

A város körüli fekete földeken és fekete szélen lakó szőlőtulajdosokra nézve Molnár János központi lovas rendőrbiztos van megbízva.

Utasítva vannak a megbízottak, hogy a jogkezdvevény igénybe vételének czéljából jelentkező szőlőtulajdosok igényeit hivatalos helyiségekben és a hivatalos órák alatt vegyék jegyzékbe és ennek meg történtéről az illetőknek, az átnézet folyó számára való hivatkozással a megfelelő szelvény kivágásával igazolványt szolgáltatassanak ki.

Figyelmeztetnek végül a jogkezdvevény igénybe vétele czéljából jelentkezőknek, hogy a részükre kiszolgáltatandott igazolványt meg őrizzék s annak idején kívánatra felmutassák.

Szegeden, 1892. évi szeptember hó 8-án tartott tanácsülésből, Szeged szab. kir. város tanácsa.

Pálfy Ferencz,

polgármester.

→ Ügyes ←

asztalos segédek

fényezett- és matt munkákra 664 3-3

azonnal alkalmazást nyerhetnek

Liebe Ernő butor-üzletében Békés-Csabán.

KISS MIHÁLY-nál

Széchenyi-tér. SZEGEDEN. Kiss-féle ház.

Bécsi csódtömeg.

Ruhaszövetek férfi őszi öltönyre kelmek, selymek, vásznak, női és férfi harisnyák, kész női és férfi fehérneműk, téli kendők stb. 25—30 sőt 40 %-al is aron alól.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe

602

Kiváló tisztelettel

Kiss Mihály.

Férfi öltönyök elkészítése is elvállaltatik.

Óvás és árverési hirdetmény.

Alulírt zálogintézet által fölszöllittatnak mindazon zálogjegyek tulajdonosai, hogy azon zálogtárgyakra, melyeknek határideje lejárt, a meghosszabbítást vagy kiváltást f. é. szeptember hó 15-ig multhatlanul eszközöljék, mert ellenkező esetben a

674-1

lejárt zálogtárgyak

u. m. arany- és ezüst szerek, arany remontoir órák és lánczok, brillánt gyűrűk, brillánt függők, ezüst evőeszközök, ezüst gyertyatartók, ezüst órák, ezüst lánczok, színházi látesővek, vadászfegyverek, kiszivott tajtékpipák és egyéb tárgyak f. évi szeptember hó 17-én reggeli 9 órakor az intézet helyisége udvarán nyilvános árverés útján visszavonhatlanul eladatni fognak.

Rosenberg M. és Fia,

zálogintézet s pénzváltóház. Tisza Lajos-körut 72. sz.

Figyelmeztetésül.

Ismeretes ama siker, melyet cognac-unk kiváló minősége és gyárunk megbízhatósága

által nemcsak Ausztria-Magyarországon hanem külföldön is elért. Furfangos és találékony kereskedőket ez rövid idő óta arra bírta, hogy jó hangzású főuri nevetek vásároljanak, hogy ily köpeny alatt

látszólag szolid,

de tényleg csak

papiron létező grófi cognacgyarakat alkothassanak

Egy újabb ily névvásárlás és küszöbön levő gyáralapítás kényszerít bennünket ome figyelmeztetésre.

Tekintve azt, hogy az ily módon alakult cézek törekvése oda irányul, hogy lármás vásári rekláma segítségével

a hiszékeny közönséget kizsákmányolják, s hogy az ily eljárás a magyar cognacipar életfeltételeit veszélyezteteti, kénytelenek voltunk ezen

COGNACGYÁR-SZÉDELGÉST

illetékes helyen feltárni, meglévén győződve, hogy az illetők méltó büntetésüket ki nem kerülük.

671-1

A Gróf Keglevich István-féle promontori cognac- és borszesz gyár igazgatósága BUDAPESTEN.

LUHNERZSEBET

Kitűnő gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést, tidit és élénkít.

Kizárólagos szállítók

MATTONI és WILLE, BUDAPEST.

Főraktár: **Tóth Péternél** Szegeden.

Dr. Falta Marczel

68 volt poliklin. tanársegéd
a szem- és fülbetegségek szakorvosa
Rendel d. e. 11-12., d. u. 3-4-ig.
Hétfőn és csütörtökön d. e. 10-11-ig szegényeknek ingyen
Lakás: Tisza Lajos-körút 55. sz.

AKI

kellemesen és méregmentesen — Nikotin tartalom nélkül — akar szivarozni, vegyen cs. és kir szabadalmazott

„SANITAS“

szivar- és szivarkaszipkát vegyi gypattal. 642-2-3

1 drb szipka 15 és 20 krajczár, 1 doboz vegyi gypot 15 krajczár.

Kapható Szegeden egyedül

KÖRÖS ALBERT

dohány-tűszédjében, a Tiszaszálló-mellett.

Dr. Ruzs Gusztáv

az összes gyógytudományok tudora és ideggyógyász

letelepedvén Szegeden, orvosi gyakorlatát megkezdette.

Lakása Széchenyi-tér 8. sz. (Jerney-ház.)
Rendel d. e. 7-9-óraíg d. u. 2-4-óraíg
661-5-3

Egy kitűnő oklevéllel bíró

TANITÓNÓ,

ki az elemi és polgári iskolai tantárgyakon kívül a francia nyelvből, valamint a zongorából is oktatást adhat, néhány szabad órával rendelkezik még, melyeket betölteni óhajt.
Czime megtudható e lap kiadóhivatalában.
633-3-3

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a partiviszonyok által fölmerült baj el van háritva és a

gőz- és kádfürdő

a n. é. közönségnek ismét rendelkezésére áll.

Kiváló tisztelettel

Wagner örökösök.

673-1

A magyar vizek közt legjobbnak elismert régi hírnevű

BÁRTFAI SAVANYUVIZ

mely az eddig ismert magyar savanyuvizeket mind jóval fölülmulja

idei friss töltésben kapható a szegedi főraktáros 574-16-6

Danner Péter Fia

fűszer-, liszt-, bor- és ásványviz kereskedőnél, valamint minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A fogak észszerű ápolására legjobb vegykészítmény.

Salvator

ORVOSILAG MEGVIZSGÁLVÁ!

HATÓSÁGIILAG VÉDVE!

Glycerin-fog-Crème.

Csinos dobozokban darabonként 30 krétt kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerárudában, valamint a Salvator steeringyertya eladási helyeiben.

Iroda: „Salvator“ Bécs, I. Heidenschuss.

Raktár Szegeden: Gaál testvérek, Aigner Lajos, Kovács testvérek, Vajda Imre és társa uraknál. 425-19-3

Táncztanítási hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy folyó hó 12 én takaréktár-utca, Bávesitz Lőrincz ur házában a

TÁNCZTANITÁST

megkezdem,

hol naponta d. u. 5. órától 7-ig és este 8 órától 10-ig oktatást adok.

Értekezhetni velem szóval vagy levél által naponta az iskolában d. u. 7-8-ig vagy bármely órában lakásomon Lechner-tér 6. sz.

Mágánórákat is elfogadok az illetők lakásán vagy a táncsteremben.

Kegyes pártfogásukat kérve legmélyebb tisztelettel

Krausz Armin,

655-3-3

helybeli táncztanító.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy f. é. szeptember 1-én Szegeden, oroszlán-utca Juranovits-féle házban egy

KÉZIMUNKA- KÉZMŰÁRU-KERESKEDÉST

nyitottunk.

Főtörekvésünk lesz mélyen tisztelt vevőink kívánságainak legpontosabban megfelelni, mi az által válik lehetővé, hogy forrásainkat a legelőkelőbb bel- és külföldi cégeknek merítvén a legutányosabb áron szolgálhatunk: mindennemű canava, posztó, vászonra, továbbá jutte és selyemszövetekre megkezdett, kész és előrajzolt munkákkal és a kézimunkákhoz való mindenféle kellékekkel.

Pontosan és gyorsan teljesítünk minden montirozási, előnyomási és rajzolási megrendelést.

Azon reménynek adva kifejezést, hogy a n. é. közönség részéről táplált legkényesebb igényeknek is megfelelőitünk, minthogy több kiállításon kiüntetésekert nyert üzlettársunk a jó izlés fejlesztése, a montirozás, rajz és kézfestés elsajátítása végett huzamosabb ideig Párisban tartózkodott. Kérjük a mélyen tisztelt közönség minél számosabb látogatását és megrendeléseit.

Kiváló tisztelettel

Városv Vilmos és társa.

624-3-3

VENDEGLŐ MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a Dugonics-téren 8-9. szám alatt, a

„DUGONICS“-hoz

czimzett vendéglőt, ujjlag felszerelve és berendezve szeptember hó 3-án Farkas József zenekara közreműködése mellett

megnyitom.

Kitűnő italok és ételekről gondoskodva, azt a nagyra becsült közönség becses pártfogásába ajánlom,

kitűnő tisztelettel

Birstinger Rezső,

mint AIGNER ÖDÖN ur megbízottja.

645-3-3

Tehetelenséget

(elgyengült férfi nemi erő)

férfi- és női titkos betegségeket,
valamint
torok- és gége-bajokat
a legelhanyagoltabbakat is gyógyít, mint eddig a tudomány legújabb álláspontja szerint a foglalkozás zavartatása nélkül

Dr. Spitzer Ignác,

Szegeden, Kiss István bormérő házában, Dugonics-tér 3. sz.

GYERMEKBETEGEKNÉL különösen a görvény, öröklött bujakór, mindennemű torok- és gége-bajok alaposan, legbiztosabb sikerrel gyógyíttatnak.

Díjazott levelekre, melyekben a betegség lehetőleg részletesen leírandó, a legnagyobb készséggel és figyelemmel választ adatik. Számos hálairatot a discreto ill. nyilvánosságra hozni.

Rendelési órák: d. e. 7—9, d. u. 12—3.

MINDENKI

által oly nehezen várt, általános közkeveltségnek örvendező valódi

„MOSCHIUS“ SZAPPAN

végre megérkezett és a régi árban: darabja 10 krért tuczatja 90 krért kapható Szegeden egyedüli

Kőrös Albert

dohány tözsdéjében, a Tisza-szálló mellett.

Elárúsítóknak nagy árkedvezmény.

650-5-4

A legjobb és legolcsóbb szappan.

A legalkalmasabb szappan a

bőr ápolására

az orvosi tekintélyek biztosítása folytán forgalomba hozott

DOERING SZAPPAN

A BAGOLYLYAL.

Ez kellemes, neutrális, hibanélküli

elsőrendű toilette-szappan

kedves illattal és föltűnő befojással a

bőr szépségére és bársonyosságára

és finom arczbőr nyeresére és megtartására.

Minthogy teljesen ártalmatlan és nem izgató Doering szappana a bagolylyal, az orvosok részéről minden anyának szopós és egyéb gyermekek mosdatására melegen ajánlatik. Nagyon érzékeny bőrű, vagy fölserepedezett és vöröskezü egyének számára nincs jobb, kellemesebb mosdó, mint Doering kitűnő toilette-szappana.

Ismertető jelül minden darab valódi Doering szappanra védjegyünk a agoly van nyomva, innét ered a név is „Doering szappana a bagolylyal“.

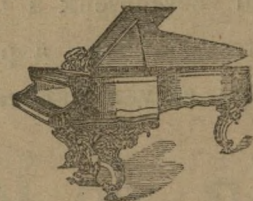
Darabja 30 krajozárjával kapható.

Doering szappana a bagolylyal kapható a következő üzleteknél: Aigner L., Barcsay K., Bokor A., Brandspiegel J., Gál testvérek, Hirth és Galitzer, Krausz M., Till E. Vajda I. és társánál, Kerekesz Sándor, dr. Hibay György, Szántó József felsővárosi gyógyszer-tárában és a rókusi gyógyszer-tárban. — Ausztria-Magyarországi főképviseelő Motsch A. és társa Wien I., Lugeck 8.

Van szerencsénk a p. é. közönség b
figyelmébe ajánlati dúsan felszerelt

ZONGORA-RAKTÁRUNKAT,

hol raktáron vannak a legkitűnőbb és kü-
lönfélébb gyártmányu zongorák, ame-
rikai rendszerrel és különböző díszes
kiállításban, ezek, valamint pianók és
harmoniumok a lehető legjutányosabb
árért kaphatók.

Régi zongorák vé-
telénél készpénz
gyanánt tekinten-
dők, ugyszintén
adunk havi vagy
1/4 évi részlet-
fizetésre is zong-
orákat.

Régi divatellenes zongorák rövidekké alakít-
tatnak át. Minden e szakmába vágó javítások,
hangolások stb. elfogadtatnak és Marschall ur
zongorakészítő (bécsi iskola) által személyesen
pontosan, szakszerűleg és legjutányosabban eszkö-
zöltetnek

KOHNER és MARSCHAL

zongora-raktárában.

Szegeden, oroszlan-utca 13. sz.

619

Diszoklevél
Zágráb.

1891.

Arany érem
Temesvár.

Kwizda Restitutions- fluid-ja.

(Üdítő nedv.)

Mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára o. é. 1 firt 40 kr.

30 év óta az udvari istállóknak, a katonai és uri nagyobb ist-
tállóknak használatban van, erősítésül nagy faramlakok előtt
és után az erő visszanyerése céljából, ficzomodások,
megbicsaklások, idegmereségeknél stb. Kiváló dolgokra
képesíti a lovakat training-nél. 126

Tessék a fönti védőjegyre figyelni és határozottan Kwizda Resti-
tutions-fluid-jét tessék kérni. — Kapható minden gyógyszer-tárba
gyógypáru üzletben.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ

cs. és kir. osztr.-magy. és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész
KORNEUBURG Bécs mellett.

ERDŐVIDÉKI

„BAROSS-FORRÁS“

Az Erdővidéki „Baross-forrás“ vize a legtisztább égvényes vasas savanyúvíz.

A LEGJOBB

asztali és üdítő ital

Gyomor- és vesebajokban a legkellemesebb és leghathatósabb orvosság. Emeli
az étvágyat, előmozdítja az emésztést.

Járványok idejében rossz ivóvíz helyett a legégszesebb ital gyermekek-
nek és felnőtteknek.

Üres üvegek visszavevődnek.

Friss töltésben kapható SZEGEDEN:

Tóth Péter, Beregi Lajos, Aigner József, Aigner Ödön, Schlesinger Mór, Stei-
ner Em., Danner Péter Fia, Haris János, Majszky Sándor, Tombác Ferencz,
Kardos Jakab, Kardos Sámuel, Krebsz József, Nedelykovic Milan, ifj. Rieger
Mihály, Gruits Péter és Schlesinger Sarolta fűszer- és csemege kereskedésben.

Vezérképviselettség: KÁLDORI SOMÁNÁL, Szegeden.

ZÓLYOMMEGYE KINCSE!

A végleges

VERA-FORRÁS.

Ezen a Trachit-sziklából fakadó legtisztább, szénsavdús, égvényes és igen
kedvező természetes vegyalkattal bíró

gyógy- és savanyu vízből friss töltésben
most érkezett meg a szegedi piacra egy kocsirakomány.

Vegyelemelve dr. Lengyel Béla fő- és székvárosi egyetemi tanár, ajánlva
kolera és járványbetegségek ellen az orvosi kar legnagyobb tekintélyei által.

A bort nem festi s ezzel keverve a legkellemesebb üdítő ital a „VERA-FRÖSCS.“

Szétküldési telep:

Szegeden, Felmayer Antal urnál, Maros-utca 24.

Forráskezelőség: Végghles-Szaltnán, Zólyommegye.

Főraktár: BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 56. szám.

Kapható minden gyógyszer-tár, fűszerkereskedés és vendéglőben.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. földbirtokos és bérlő uraknak becses tudására
hozni, mikép itt Szegeden ujonan berendezett műtrágya gyáramat megnyitottam
és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legjutányosabb árkemlétt egy,
az eddig előállított műtrágyákat messze föltűnő trágyaanyagot az ugynevezett

cs. és kir. szabadalmazott

CONCENTRÁLT és EMELT TARTALMU MARHATRÁGYÁT

bocsájthatok forgalomba.

E trágya magas phosphor és káli tartalmánál fogva bámulatos ered-
ményeket mutat föl.

A mellett a trágyázás oly egyszerű és kényelmes, mikép e trágyát bir-
tokain leendő használatra minden gazdának lelkiismerettel ajánlhatom.

Minták, használati utasítások, árjegyzékek ingyen és bérmentve
küldetnek szét.

620-15-7

Tisztelettel

Schuller Mór.